DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. XCVII 2012 MAY – GEGUŽĖS 1, NR. 9.

DEVYNIASDEŠIMT SEPTINTIEJI METAI

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

16 MILIJONŲ LIETUVYBĖS IŠLAIKYMUI

Lietuvių Fondo iniciatorių ir LB veikėjų pasitarimas 1961 m. kovo 19 d. Alicijos Rugytės bute Čikagoje dėl milijoninio fondo organizavimo. I eil. iš kairės: J. Liorentas, Vincas Ignaitis, Alicija Rugytė, prel. Mykolas Krupavičius, dr. Antanas Razma, Stasys Barzdukas, J. Breivė, J. Švedas; II eil.: Donatas Bielskus, Jonas Jasaitis, Viktoras Naudžius, A. Pupelis, Benys Babrauskas, Vincas Šmulkštys, dr. Gediminas Balukas, dr. Algirdas Nasvytis, dr. A. Rugienė, dr. Balys Poškus, dr. Kazys Ambrozaitis, Antanas Kareiva, dr. Ferdinandas Kaunas, V. Dzenkauskas. Lietuvių Fondas lietuvių tautos reikalams jau paskyrė 16,379,893.00 dol.

PALAIMINTOJO J. MATULAIČIO PAVYZDYS AKTUALUS IR ŠIANDIEN

Vilnius, balandžio 27 d. (ELTA). Nuostata „blogį nugalėk gėriu" vadovavęsis ir tautų santarvės siekęs arkivyskupas palaimintasis Jurgis Matulaitis gydė istorines ir politines lietuvių bei lenkų santykių žaizdas, gynė gudų ir žydų interesus, todėl jo skiepytos vertybės ir siekiai kaip niekad svarbūs ir aktualūs šiandien, o jo asmenybės bruožai išlieka pavyzdžiu visiems, penktadienį Užsienio reikalų ministerijoje (URM) surengtame renginyje, skirtame susipažinti su J. Matulaičio moksline ir diplomatine veikla „**Palaimintasis Jurgis Matulaitis - santarvės ambasadorius**", sakė užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis.

„Visose savo veiklose J. Matulaitis buvo ištikimas nuostatai „blogį nugalėk gėriu" ir tai įpareigojo jį visada ieškoti ir siekti santarvės, konsensuso, tautų, religijų ir socialinės lygybės. Būdamas Vilniaus vyskupu, J. Matulaitis gydė istorines ir politines lietuvių bei lenkų santykių žaizdas, gynė gudų ir žydų interesus. Jis buvo to meto Vilniaus krašto tautų taikytojas, vienytojas", - URM išplatintame pranešime cituojamas A. Ažubalis.

Pasak jo, šiandien politinė situacija Lietuvoje kitokia nei J. Matulaičio vyskupavimo laikotarpiu - 1918-1925 metais -, tačiau jo skiepytos vertybės ir siekiai išliko kaip niekada svarbūs bei aktualūs ir iki šiol gali būti laikomi pavyzdžiu kitiems.

Ministras pabrėžė J. Matulaičio diplomatinės veiklos reikšmingumą ir jo aktyvias pastangas skatinti taikų tautų sugyvenimą. „J. Matulaitį galime drąsiai vadinti vienu ryškiausių to meto diplomatų, aktyviai dirbusių tarptautiniu mastu. Su 1926 m. Užsienio reiklų ministerijos išduotu diplomatiniu pasu ir popiežiaus Pijaus XI paskyrimu būti Lietuvos apaštališkuoju vizitatoriumi, jis veikė kaip santarvės ambasadorius: prisidėjo prie Lietuvos santykių su Šventuoju Sostu gerinimo, bažnytinės Lietuvos provincijos steigimo ir konkordato rengimo", - pažymėjo A. Ažubalis.

Mintimis apie J. Matulaičio veiklą renginyje taip pat dalijosi Bažnyčios istorikė ir būsima Lietuvos ambasadorė prie Šventojo Sosto Irena Vaišvilaitė ir J. Matulaičio gyvenimo bei veiklos tyrinėtoja Genovaitė Gustaitė.

Šiais metais minimos 25-osios J. Matulaičio paskelbimo palaimintuoju metinės.

LENKIJOS PREZIDENTAS NUVYLĖ LENKIJOS LIETUVIUS

Punskas, Lenkija, balandžio 26 d. (l.rytas.lt) Lenkijos prezidentas Bronislaw Komorowski lankė lietuvių gyvenamas vietoves Palenkės vaivadijoje. Lūkesčius puoselėję vietos lietuviai po susitikimo su aukštu svečiu neslėpė nusivylimo. Jie tikino, kad bendruomenė yra tapusi tarpvalstybinių Lietuvos ir Lenkijos santykių įkaite.

B. Komorowski dalyvavo lietuviškose šv. Mišiose, susitiko su moksleiviais ir lietuviškų organizacijų atstovais. Paklaustas, kada galėtų pasikeisti Lietuvos ir Lenkijos santykiai, prezidentas pareiškė, kad **Lenkijos lietuvių bendruomenės problemos ir jų sprendimas priklausys nuo to, kokie bus rudenį Lietuvoje vyksiančių Seimo rinkimų rezultatai**.

„Mus toks pasakymas pribloškė. Tiesą sakant, nesuprantame, koks tuomet buvo vizito tikslas - mes tikėjomės, kad atvykęs šalies vadovas bent jau pažadės spręsti mūsų tautinės mažumos problemas Lenkijoje. Tačiau vietoj to išgirdome nedviprasmišką patikinimą, kad mes, lietuviai Lenkijoje, esame tapę tarpvalstybinių - Lietuvos ir Lenkijos - santykių įkaitais.

Į Punską atvykęs B. Komorowski **sprendė ne Lenkijos lietuvių, bet Lietuvos lenkų problemas**", - lrytas.lt sakė buvusi ilgametė Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė Irena Gasparavičiūtė. Lenkijoje gyvenantys lietuviai pastaruoju metu išsakė nuogąstavimų, kad jie nesijaučia saugūs ir tapo dvišalių Lietuvos ir Lenkijos santykių auka. „Mokytojams išmokėjome atlyginimus už balandį, o už gegužę jau neturėsime iš ko mokėti - baigėsi skirtas finansavimas. Tai koks čia problemos sprendimas? Koks dialogas? Nežinau, ką reiks daryti - kreipsimės pagalbos į Lietuvą, ji visuomet padeda.

Tačiau tai - ne išeitis. Sakau jums atvirai - lietuviško švietimo padėtis Lenkijoje šiandien yra tragiška, o po šiandienos prezidento vizito paaiškėjo, kad greičiausiai tokia ir liks. Kai anais metais mūsų naujai pastatytoje lietuviškoje „Žiburio" mokykloje Seinuose lankėsi **abu tuometiniai Lietuvos ir Lenkijos prezidentai Valdas Adamkus ir Aleksandr Kwasniewski**, mes, Lenkijos lietuviai, šventai patikėjome, kad Seinuose pagaliau atsirado lietuvybės puoselėjimo židinys. Šiandien neliko nei židinio, nei vilties", - lrytas.lt sakė Seinų lietuviškosios „Žiburio" mokyklos direktorius Algirdas Vaicekauskas.

Susitikime Punsko licėjuje moksleivių paklaustas, kaip jaučiasi, būdamas svarbiausiu asmeniu šalyje, Lenkijos prezidentas B. Komorowskis nevalingai atsiduso: „Stengiuosi neišprotėti".

Lietuvos ambasados Lenkijoje duomenimis, Lenkijoje gyvena apie 15 tūkst. lietuvių kilmės žmonių, daugiausia - Seinų ir Punsko krašte netoli valstybinės sienos su Lietuva.

RUSIJOS LĖKTUVŲ PASIRODYMAI RODO, KAD NATO MISIJA YRA REIKALINGA

Vokietijos ambasadoriaus Lietuvoje pavaduotojas Maximilian Hurnaus teigia, kad nuolatiniai Rusijos lėktuvų skrydžiai virš Baltijos jūros rodo, jog NATO oro policijos misija saugoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos padangę yra reikalinga.

Tokią poziciją vokiečių diplomatas išsakė balandžio 26 d. Lietuvos karinių oro pajėgų aviacijos bazėje Šiauliuose, kur Vokietijos kariai perdavė misijos vykdymą lenkų pilotams.

„Besikartojantys Rusijos orlaivių skrydžiai virš Baltijos jūros pabrėžia šios misijos reikalingumą", – misijos perdavimo ceremonijoje susirinkusiems valstybės pareigūnams, kariškiams ir diplomatams sakė Vokietijos ambasados atstovas.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija kovo 29 dieną pranešė įteikusi Rusijos ambasadoriui Vladimir Čchikvadzė notą dėl kovo 27 dieną užfiksuoto Lietuvos oro erdvės pažeidimo. Ministerijos teigimu, Rusijos karinis orlaivis Su-27 ties Vištyčiu įskrido 12 kilometrų į Lietuvos teritoriją, apsisuko ir grįžo atgal į Rusijos Karaliaučiaus sritį. ***LRT***

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras interneto svetainėje kgbveikla.lt paskelbė 36 naujus dokumentus – KGB vykdytą veiklą prieš Katalikų Bažnyčią sovietinės okupacijos metais. Vienas dokumentų yra 1982-ųjų sausį KGB Tardymo skyriaus viršininko pavaduotojo V. Kazio sukurta pažyma apie dabartinio Kauno arkivyskupo S. Tamkevičiaus, prel. A. Svarinsko ir Panevėžio vyskupo J. Kaunecko „nusikalstamos veiklos įrodymus”.

Kauno verslininkas Vladas Lašas gavo tarptautinę verslo Taikos premiją. Jo vadovaujamoje įmonėje „Skubios siuntos” veikia sistema „Pasiskirk atlyginimą pats” ir pasiūlyti žmonėms patiems spręsti, kiek mokesčių turėtų mokėti. Konkursui, kurį surengė Nobelio Taikos komitetas ir tarptautiniai prekybos rūmai, buvo pateikta 90 kandidatų iš 60 valstybių. Šiai premijai V. Lašą pristatė Kauno prekybos rūmai.

Lietuvos Vyriausybė antrą kartą šiemet pasiskolino tarptautinėse rinkose 400 mln. eurų (1,381 mln. litų). Naujos obligacijos papildys 2007 metais Lietuvos išplatintą 600 mln. eurų emisiją, kuri bus išperkama 2018 m. Šių obligacijų metų palūkanų norma yra 4.85 procento.

Tarptautinis valiutos fondas pranešė, jog Lietuvos ekonominis augimas, pernai buvęs 5.9 proc., šiais metais sulėtės tik 2 proc., o kitąmet šalies bendrasis vidaus produktas išaugs 2.7 proc.

Kaune veikiantis Lietuvos aviacijos muziejus tapo didžiausiu oro uostu pasaulyje, nes šiuo metu jame stovi daugiau nei 700 orlaivių - 72 kartus sumažintų jų modelių. Ten galima išvysti abu legendinius orlaivius „Lituanica”, „ANBO-1” ir greitąjį SU-31, kuriuo skraido pilotas Jurgis Kairys. Paroda veiks iki gegužės pabaigos. Moksleiviai yra pagrindiniai muziejaus lankytojai.

Britų žurnalisto Edward Lucas knyga, prieš ketverius metus išleista, kurioje jis atskleidžia dabartinės Rusijos šnipų veiklą ir keliamą pavojų Vakarams, pavadinimu „Naujasis šaltasis karas”, buvo išversta net į 15 kalbų, taip pat ir į lietuvių. Jis pranašiškai perspėjo apie Kremliaus okupavimą dviejų Gruzijos regionų: Abchazijos ir Šiaurės Osetijos. Knyga tuoj buvo išpirkta. Dabar Londono „Bloomsbury” leidykla kovo mėnesį išleido antrąją E. Lucas knygą „Apgaulė. Šnipai, melas ir kaip Rusija dumia akis Vakarams” („Deception. Spies, Lies and How Russia Dupes the West”). Autorius remiasi pirminiais šaltiniais – britų, amerikiečių ir kitų NATO valstybių slaptųjų tarnybų darbuotojais ir išskirtiniais pokalbiais su Rusijai šnipinėjusiu estu Hernan Simm. 372 puslapių knygoje nemažai vietos skiriama ir Lietuvai. Žinoma, kad buvęs Lietuvos VSD direktoriaus pavaduotojas Dainius Dabašinskas buvo vienas H. Simm sekėjų. Estijos prezidentas už nuopelnus toje istorijoje jam skyrė apdovanojimą. Tačiau Lietuvoje D. Dabašinskas yra prieštaringai vertinamas, kaip ir jo buvęs vadovas Arvydas Pocius.

„Gazprom” pagaliau paliks Kauną. „Gazprom” nusprendė parduoti prieš 10 metų įsigytą 99.5 proc. Kauno elektrinės akcijų paketą Šveicarijoje registruotai bendrovei „Clement Power Venture, Inc.” Miesto meras A. Kapčinskas nori elektrinę susigrąžinti į miesto rankas.

Lietuvos Teisingumo ministerija (TM) leido registruoti Demokratinę darbo ir vienybės partiją, kurios įkūrėja ir vadovė yra Kristina Brazauskienė. Partija dar turės būti užregistruota Juridinių asmenų registre. Bandymas tai padaryti anksčiau nebuvo sėkmingas – kovą ministerija dėl kai kurių neatitikimų įstatymams nedavė leidimo registruoti šios partijos. Tačiau toks Teisingumo ministerijos sprendimas neatėmė teisės iš šios bei kitų neregistruotų partijų pataisytus dokumentus teikti dar kartą. Norėdamos tai padaryti partijos turėjo dar kartą šaukti savo narių steigiamuosius suvažiavimus. Prezidento našlė, vasario mėnesį vienbalsiai išrinkta naujos politinės jėgos – Demokratinės darbo ir vienybės partijos – pirmininke, skelbėsi, kad tai bus labiau centro partija. Partijos pavadinimą esą nulėmė Prezidento A. Brazausko įtaka – jis buvo įkūręs Demokratinę darbo partiją, be to, buvo tas žmogus, kuris suvienijo Lietuvą, tad abu šie dalykai ir yra naujosios politinės jėgos pavadinime. Pati K. Brazauskienė vasarį žiniasklaidai teigė galinti eiti į Seimą. „Man gerai būtų ir Seime, ir be Seimo”, – sakė ji. Praėjusių metų rugpjūtį K. Brazauskienė buvo išrinkta Lietuvos laisvės sąjungos (LLS) pirmininke, bet lapkritį, nepavykus susitarti su LLS vadu Vytautu Šustausku, iš šios partijos pasitraukė.

Lietuvos pajūris išvalytas nuo sovietinės armijos palikimo. Pajūrio saugomose teritorijose nugriauta 12 be priežiūros buvusių statinių. Iš Europos Sąjungos fondų finansuojami darbai kainavo per 200 tūkst. litų. Pasak aplinkosaugininkų, nugriauti visi žinomi kariniai objektai, tačiau sovietmečiu dėl slaptumo jie nebuvo žymimi žemėlapiuose. Todėl jų gali būti ir daugiau. Vienas toks bunkeris, užpustytas smėlio, jau aptiktas Nidoje.

26 NATO sąjungos narių valstybių vėliavos. *NATO*

NATO KANDIDATĖS

Čikagoje, JAV, gegužės 20-21 d. vyksiančiame NATO viršūnių susitikime keturios šalys - Bosnija ir Hercegovina, Gruzija, Juodkalnija ir Makedonija – tikisi išgirsti kvietimą oficialiai tapti Aljanso narėmis. Didžiausią pažangą šioje srityje yra padariusi ir geriausiai pasirengusia kandidate vadinama Makedonija, tačiau didžiausia kliūtis šiai šaliai yra... jos pavadinimas.

JAV leidinio „Foreign Policy” teigimu, **Bosnija ir Hercegovina** negali tikėtis sėkmės gegužės NATO viršūnių susitikime, kol nebus iš esmės perrašyta šios šalies Konstitucija. Šiuo metu Bosnija ir Hercegovina yra faktinis ES, atstovaujančios tarptautinei bendruomenei, protektoratas, kuriame lygus trijų susipriešinusių etninių grupių atstovavimas užtikrinamas, paminant demokratinius principus, vien tik dėl nuolatinės brolžudiško karo grėsmės.

Gruzijos pareigūnų rankas tvirtai surišo 2008 metų karas su Rusija. Praėjus ketveriems metams atsiskirti siekiančių Abchazijos ir Pietų Osetijos statusas lieka neišspręsta problema, kuri greičiausiai ilgam pristabdys Pietų Kaukazo valstybės euroatlantinės integracijos ambicijas.

Juodkalnija visišką nepriklausomybę nuo Serbijos įgijo tik 2006 metais, tačiau jai jau yra taikomas NATO narystės veiksmų planas - paskutinis žingsnis prieš oficialiai tampant Aljanso nare. Nepaisant to, bene rimčiausia kliūtis šiai valstybei yra jaunas amžius – NATO pirmiausiai rūpi įsitikinti, ar šaliai pavyks ilgesniuoju laikotarpiu išlaikyti ligšiolinį stabilumą.

Makedonija yra viena iš keleto buvusios Jugoslavijos respublikų, kuriai 10-ajame dešimtmetyje pavyko išvengti didesnio kraujo praliejimo, ši šalis jau kurį laiką glaudžiai bendradarbiauja su NATO. Narystės veiksmų planas jai buvo suteiktas dar 1999 metais, tačiau visas makedonų viltis iki šiol gniuždo jų kaimynų, NATO senbuvių graikų protestai.

Graikija dar 1952 metais, bandant gelbėti ją nuo Sovietų Sąjungos įtakos plėtros, kartu su istorine priešininke Turkija priimta į JAV dominuojamą gynybos aljansą, daro viską, kad jame neatsirastų vietos nepriklausomai Makedonijos valstybei. Oficialieji Atėnai kaltina Makedonijos politikus siekiant „pavogti” istorinį pavadinimą, kuris esą priklauso išimtinai vien graikų tautos istorijai. Šiaurinė Graikijos provincija 1988 metais - prieš pat Jugoslavijos subyrėjimą ir nepriklausomos Makedonijos valstybės atsiradimą - buvo pervadinta Makedonija, siekiant pagerbti Aleksandro Makedoniečio daugiau nei prieš 2000 metų sukurtos galingos, nors ir trumpaamžės, imperijos atminimą. Graikai nenuleido rankų ir pasiekė, kad į Jungtines Tautas (JT) kaimynai 1993 metais būtų priimti oficialiu „Buvusios Jugoslavijos respublikos Makedonijos” pavadinimu.

Tačiau Atėnai iki šiol aršiai priešinasi pasiūlymams nusileisti ir sutikti su „Buvusios Jugoslavijos respublikos Makedonijos” priėmimu į NATO. Panašu, kad graikų politikų nuomonės nepakeitė ir Tarptautinio Teisingumo Teismo (TTT) praėjusių metų gruodį paskelbtas išaiškinimas, jog jų atsisakymas priimti Makedoniją į NATO tokiu pavadinimu, koks jau naudojamas oficialiuose JT dokumentuose, pažeidžia tarptautinius įsipareigojimus.

Patys Makedonijos atstovai supranta, kad jų perspektyvos neatrodo labai gerai. Dar kovo pabaigoje leidiniui „Eurasia Review” aukštas šalies užsienio reikalų ministerijos pareigūnas patvirtino, kad Skopjės tikslas gegužės mėnesį Čikagoje bus „gauti šiek tiek daugiau negu 2008 metais Bukarešte”. 2008 metų NATO viršūnių susitikime valstybių vadovai nurodė, kad Makedonija galėtų tapti Aljanso nare tik išsprendusi nesutarimus su Graikija.

Makedonų požiūriu, dabartinėje situacijoje galima tikėtis trijų galimų variantų. Vienas jų - kad NATO įžvelgs pažangą Makedonijos ir Graikijos derybose bei pakvies šalį tapti Aljanso nare, tačiau su išlyga, kad konfliktas bus galutinai išspręstas artimiausioje ateityje, tačiau Graikijos ir Makedonijos derybos jau kurį laiką negali pajudėti iš beviltiško sąstingio, tad šis variantas mažai tikėtinas. Antrasis - NATO galėtų sudaryti su Makedonija strateginę partnerystę, kuri faktiškai suteiktų jai trokštamą apsaugą, tačiau ne balso teisę Aljanso struktūrose. Tačiau tokiu atveju galutinis opaus klausimo sprendimas galėtų nusikelti į tolimą ateitį. Trečiasis variantas - NATO galėtų nustatyti laikotarpį, per kurį dvi šalys turėtų sutarti dėl galutinio sprendimo. Makedonijai tai nebūtų paranku, nes Graikija niekuo nerizikuotų ir turėtų daug geresnes derybines pozicijas.

Kaip ten bebūtų, Makedonija dar turi apie mėnesį, per kuriuos bandys užsitikrinti kuo platesnę NATO valstybių paramą. *AP*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com
P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE ● CLEVELAND, OHIO ● 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71St St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - $55.00, first class - $78. Single copy - $1.00. Air mail overseas - $130.00.

Prenumerata metams - $55.00, pusei metų - $40.00, pirma klase - $78. Oro paštu į užsienį metams - $130.00. Atskiro numerio kaina - $1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVIŲ FONDUI – 50

Ne daug kas tikėjosi, kad daktaro Antano Razmos šauksmas pasieks mūsų visuomenę steigti milijoninį fondą lietuvybės išlaikymui. Jis, kaip ir poetas Bernardas Brazdžionis, tautą šaukė mus pritarti idėjai, kad skambėtų Lietuvos vardas jaunųjų kartų lūpose, kad nepamirštume Rapalionio, Donelaičio, Daukanto, Valančiaus, Starzdelio, Baranausko, Vienažindžio, Kudirkos, Vaižganto, Maironio, Putino ir Aisčio žodžių, kad tauta mumyse gyventų ir čia, ir ten – tėvynėje.

Jam pritarė ir kiti gydytojai – dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Gediminas Balukas, o vėliau ir mūsų visuomenės dalis.

Lietuvių Fondo idėja idealistų pastangomis išaugo į rimtą finansinę instituciją, Amerikos lietuvių visuomenėje niekada nebuvusį reiškinį.

Balandžio 14 d. lietuviškoje užsienio lietuvių veikloje buvo nepaprasta šventė. Fondo narių suvažiavimas jau 49-ąjį kartą džiaugėsi, kuriam priklauso 7,761 narys, kad jų Fondas lituanistinėms mokykloms, lietuvių spaudai, studentų stipendijoms, jaunimo organizacijoms, tautinės kultūros puoselėjimui, moksliniams projektams bei įvairiai mūsų visuomenės veiklai galėjo skirti 16,379,893.00 dolerius. Kadangi Fondo kapitalas, nepaisant pablogėjusių ekonominių santykių, pastoviai didėja, kasmet vis skiriama 400 tūkstančių dolerių mūsų tautinei gyvybei stiprinti.

Dera prisiminti, kad Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, Lietuvių Fondo suvažiavimas paskyrė vienkartinę dovaną Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams 1,354,462.00 dol., įskaitant ir dailininko Prano Domšaičio kūrinius.

Jubiliejinį suvažiavimą pasveikino prez. Valdas Adamkus ir su juo atvykusi JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse, kuri savo žodyje iškėlė Amerikos lietuvių didžiulę reikšmę stiprinant abiejų šalių bendradarbiavimą. Raštu Fondui linkėjimus pareiškė Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė, Čikagos meras Rahm Emanuel, PLB ir JAV LB valdybos, Latvių fondas, Šiaurės Amerikos lietuvių sporto sąjunga, dr. Juozas Kazickas ir daugelis kitų.

Prez. V. Adamkus savo linkėjime pareiškė: „Šiandien tikriausiai būtų sunku suskaičiuoti, kiek švietimo, kultūros, jaunimo renginių įvyko Fondo dėka, kiek vadovėlių ir knygų buvo išleista, kiek jaunų žmonių paremta stipendijomis. O jei ir būtų paskaičiuota, jokia statistika, išreikšta didžiausiomis sumomis, neišreikš visos Jūsų darbų svarbos ir vertės."

Lietuvių Fondo kūrėjas dr. A. Razma 50 metų sukakties proga pareiškė: „Taip per 50 metų buvo sukauptos tokios sumos, apie kurias nebuvo drįsta net sapnuoti. Paskirstytos multimilijoninės sumos lietuvybės darbams – irgi niekad nesvajotos. Visa tai įvyko todėl, kad Lietuvių Fondo pradininkai bei augintojai su pasišventimu aukojo savo talentus, laiką, o žiniasklaida kėlė ir skleidė Lietuvių Fondo idėją, o visuomenė atsiliepė narystėmis bei aukomis. Jiems visiems priklauso didžiausia pagarba ir padėka."

S. Tūbėnas

TŪKSTANTMEČIU MINĖTAS NE ESMINIS ĮVYKIS, O SU JUO SUSIJĘS ŽODIS

Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos leidinys „Varpas" 2006 m. rugsėjo mėn. pateikė skaitytojams inžinieriaus iš JAV Rimanto Kunčo-Žemaitaičio rašinį, nagrinėjantį Lietuvos krikšto klausimą.

Autorius pamatuotai, istoriniais faktais argumentuotai Lietuvos krikšto datą nukelia nuo Jogailos prie Mindaugo krikšto datos.

Tačiau ar ir šią datą turime laikyti Lietuvos krikšto data?

Šis inžinieriaus straipsnis turėjo paskatinti susidomėti tikrąja Lietuvos krikšto data ar jo pradžia Lietuvos istorikus, Bažnyčios hierarchus, tūkstantmečio minėjimo komisiją, nes iš tikrųjų anuomet gimė krikščioniška Lietuvos valstybė, dėl to ir buvo paminėtas Lietuvos vardas.

Deja, rašinys deramo dėmesio nesulaukė; minėta tai, kas buvo krikšto paraštėje (Lietuvos vardo paminėjimas), o krikštas – aktas susijęs su krikščioniškos valstybės gimimu – liko nutylėtas, deramai nepaminėtas.

Aktas, davęs progą paminėti Lietuvos vardą istoriniuose šaltiniuose, buvo prieš tūkstantmetį įvykęs Netimero krikštas (1009 m.). Taigi, Lietuvos vardo paminėjimas yra betarpiškai susijęs su esminiu įvykiu – krikštu, tarsi krikšto pasekmė. Minint pasekmę, juolab privalėjome minėti priežastį – Lietuvos krikšto tūkstantmetį. Netimeras nebuvo eilinis lietuvių tautos žmogus, o jos atstovas, kunigaikštis, kurį istoriniai šaltiniai vadina karaliumi, pasikrikštijęs drauge su 300 karių. Netenka abejoti, kad tie kariai prie valdovo nebuvo eiliniai kareivėliai, o karo vadai.

Čia dera pastebėti, kad anuometinėje Europoje karaliaus titulą ir karūną teikdavo ne tik popiežius. Praėjus 242 metams po Šv. Brunono įvykdyto Netimero krikšto, įvyko Mindaugo krikštas, po kurio, praėjus dar 2 metams, Lietuva antrąkart tapo jau popiežiaus karūnuota karalyste. Tautos virsmą krikščioniška šalimi, žinoma, negalima laikyti vienkartiniu aktu, įvykusiu per valdovų krikštą, o turime vertinti kaip šimtmečius trukusią evangelizacijos raidą. Tačiau tokios raidos pradžią privalėjome vertinti, ją įvardinti, minėti.

1987 metais buvo minimas Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejus, nors faktiškai tuomet sukako 978 metai nuo Netimero ir 735 metai nuo Mindaugo krikšto. Koks pagrindas buvo minėti Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų?

Labai panašu, kaip teigia savo rašinyje R. Kunčas-Žemaitaitis, kad 1387 metais neva įvykęs Lietuvos lenkiškas krikštas yra lenkų istoriko, vysk. Z. Olesnickio (įsakiusio pagrobti Vytauto karūną) sekretoriaus J. Dlugošo fantazijos bei istorinės klastos ir mūsų laikų lenkų mesianistų sukurpto spektaklio padarinys. J. Dlugošo XII tomų istorinė klastotė „Lenkijos garbei" „Historia Polonicae" (Lenkijos istorija), dar vadinama „Kronika", **pasižymi ypatingu šmeižtu visai Gediminaičio karaliaus Jogailos šakai bei ligūsta neapykanta Lietuvos karalystei ir jos savarankiškumui**.

O modernizuotoje „Kronikoje" atsirado pirmas istorijoje teiginys apie karaliaus Mindaugo ir Lietuvos atsimetimą nuo krikščionybės, kurio autorius – lenkų „mokslininkas" L. Latkovskis. Šį teiginį pradėjo mėgdžioti ir kai kurie dabartiniai Lietuvos istorikai.

J. Dlugošas Vengrijos karaliaus Liudviko I iš Anžu dinastijos dukrai Jadvygai prikabino Lietuvos krikštytojos vardą. Neva, 1387 m. balandžio 6 d. per Didįjį Sekmadienį įvykęs tas krikštas. Dlugošo teigimu, „...atėję krikštytis lietuviai buvo basi, apsivilkę išverstais kailiniais, apžėlę, atrodė kaip laukiniai. Karalienė dalino jiems medvilninius rūbus, batus. Lietuviai, pirmą kartą pamatę šiuos apdarus, ėję į upę du tris kartus, kad juos gautų". Kad tuo metu Lietuvoje dar buvo užšalusios upės ir ežerai ir kad vengrė Jadvyga Lietuvoje nei karto nebuvo, J. Dlugošo „istorijai" nesvarbu. **(Neveltui Lietuvos Atkuriamasis Seimas 1990 m. uždraudė įsileist į Lietuvą lenkiškus istorinius darbus)**.

Tačiau, lenkų veikėjams suklaidinus patį popiežių, lenkiško Lietuvos krikšto vaidinimas įvyko, nes 1986 m. moksliniame simpoziume, svarsčiusiame Lietuvos krikšto datos minėjimą, dalyvavo Liublino Katalikų universiteto ir Varšuvos profesoriai vietoje lietuvių, to laikotarpio žinovų. Simpoziume dalyvavęs vienintelis lietuvis Paulius Rabikauskas, SJ laikėsi pasyviai. Čia dera pridurti, kad 1991 m. Popiežiškoji Krokuvos teologijos akademija už bažnyčios istorijos tyrinėjimus suteikė P. Rabikauskui daktaro vardą, o 1992 popiežius Jonas Paulius II jį paskyrė Šventųjų skelbimo kongregacijos konsultantu. Panašiame svarstyme dėl Latvijos krikšto (900 metų jubiliejaus) dalyvavo akademikai latviai ir tik vienas kitatautis.

Kalbant apie Lietuvos krikšto raidą, neturėtume pamiršti, kad Jogaila (iki vainikuojantis Lenkijos karaliumi) buvo Rytų krikščionių (ortodoksų) sektantas. 1386 m. vasario mėn. Jogaila buvo katalikiškai pakrikštytas Vladislovo vardu, vasario 18 d. vedė Jadvygą ir kovo 14 d. buvo karūnuotas Lenkijos karaliumi. Dera pastebėti, kad, vykstant peršamam „lenkiškam" Lietuvos krikštui, Vilniuje jau buvo 5 katalikiškos bažnyčios ir vienuolynas ir 12 ortodoksų bažnyčių ir vienuolynas. Po Jadvygos mirties, 1422 m. stačiatikė Sofija Alšėniškė (Alšėnų kunigaikščio Algimantaičio Andriaus duktė), priėmusi katalikybę, tapo ketvirtąja Jogailos žmona.

Jogaila ir jo žmona Sofija (būsima Šv. Kazimiero močiutė) tvirtino pakrikusią Lenkijos krikščionybę-katalikybę, pastaroji išvertė Šventąjį Raštą į lenkų kalbą, rėmė bažnyčias ir labdaros įstaigas, įkūrė Krokuvoje bendrabutį Lietuvos studentams, ypatingai jais rūpinosi. Po jos mirties už nuopelnus platinant krikščionybę Lenkijoje jai nebuvo ne tik atsidėkota, bet dėtos pastangos istorinį faktą nustumti į užmarštį, paniekinti, atstatyti „lenko garbingą vardą".

Tai ir darė lenkai, keldami Jogailos žmonos Jadvygos „šventumą", nepelnytai prisegę jai Lietuvos krikštytojos vardą. O 1997 m. popiežius Jonas Paulius II šeštąjį kartą oficialiai lankydamasis Lenkijoje, Krokuvoje Lenkijos karalienę Jadvygą paskelbė šventąja... Neturime pamiršti, kad 1387 m. Jogailos rūpesčiu buvo krikštyta tik Aukštaitija, Žemaitiją 1413 m. krikštijo Vytautas drauge su Jogaila.

Lietuvių tauta buvo iki jos paminėjimo istoriniuose šaltiniuose, ją buvus liudija išlikusi seniausia turtinga kalba, kultūra, tradicijos. Valstybės buvimą liudija karaliau Netimero krikštas. Lietuvių tauta į krikščionybę atėjo, žinoma, ne iš karto, todėl tautos krikštą apibrėžti tam tikra data gal ir būtų neteisinga.

Tačiau krikščionybės ar evangelizacijos pradžią, kurią randame istoriniuose šaltiniuose, minėti buvo prasminga, reikalinga. **Taigi, 2009 metais turėjome minėti ne Lietuvos vardo paminėjimo, o Lietuvos karalystės ir jos krikšto tūkstantmetį.** Šiuo klausimu turėjo tarti žodį Lietuvos istorikai. Tačiau per

(Nukelta į 5 psl.)

K.UOKA SU G.SONGAILA KELIAUS Į KARALIAUČIŲ IR BALTARUSIJĄ

Parlamentarai Kazimieras Uoka ir Gintaras Songaila balandžio 25 d. ryte negavo leidimo savomis lėšomis vykti į Karaliaučių ir Baltarusiją, kur **politikai ruošėsi susitikti su atominės energetikos priešininkais kaimyninėse šalyse**. Vis dėlto popiet Seimo valdyba persigalvojo ir du tautininkus nutarė išleisti į užsienį.

Išplatintame pranešime K. Uoka ir G. Songaila skundžiasi, esą Seimo vicepirmininko Česlovo Stankevičiaus siūlymu, Seimo valdyba, kurios posėdžiui vadovavo Česlovas Juršėnas, kelionėms į Minską ir Karaliaučių negavo leidimo.

„Panašu, kad Seimo valdyba arba nesuprato, ką parašė Seimo nariai Gintaras Songaila ir Kazimieras Uoka, arba nenorėjo to suprasti", - pranešime cituojamas G. Songaila.

Parlamentarai paprašė, kad Seimo valdyba iš naujo svarstytų jų prašymus.

Tuo tarpu Č. Stankevičius teigė pasiūlęs neleisti K. Uokai ir G. Songailai keliauti į kaimynines šalis dėl kelių priežasčių. Visų pirma, savo prašymuose parlamentarai esą „nurodo priežastis, kurios yra pavojingos". Č. Stankevičiaus teigimu, Lietuvos parlamento narių dalyvavimas renginiuose dėl kaimyninių šalių atominių elektrinių gali būti panaudotas prieš Lietuvą.

Visų antra, Seimo vicepirmininkas baiminasi ir dėl kolegų saugumo. „Seimo narys rizikuoja sukelti pasekmių Seimui, jeigu jis bus sulaikytas kaip Seimo narys", - svarstė Č. Stankevičius.

Vis dėlto pašnekovas teigė nematąs problemos dar sykį svarstyti K. Uokos ir G. Songailos prašymus, jei kolegos įtikinamai paaiškins savo kelionių planus ir motyvus.

Popiet sušauktame Seimo valdybos posėdyje vis dėlto buvo nutarta patenkinti tautininkų prašymus. Tai patvirtino Seimo vicepirmininkė, „darbietė" Virginija Baltraitienė.

Ji, kaip ir Č. Stankevičius, stebėjosi K. Uokos ir G. Songailos sukeltu triukšmu – esą parlamentarai tik pakartotiniame jų prašymų svarstyme pateikė savo planuojamų kelionių dokumentaciją.

Sykiu V. Baltraitienė pastebėjo, kad už savo saugumą Karaliaučiuje ir Minske parlamentarai bus atsakingi patys.

LRT

Lietuvių Fondo metinio suvažiavimo metu prezidentas Valdas Adamkus ir JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse.

Vytenio Lietuvninko nuotr.

CŽV KALĖJIMO ISTORIJOS TYRIMAS

Vilnius, balandžio 25 d. (ELTA). Prezidentė Dalia Grybauskaitė mano, kad vadinamojo CŽV kalėjimo tyrime Lietuva iš politinės pusės padarė viską, ką galėjo, o prokurorų tyrimas įstrigo dėl per mažo amerikiečių geranoriškumo. Taip šalies vadovė komentavo Europos Parlamento delegacijos, Lietuvoje viešinčios dėl CŽV kalėjimo istorijos, apsilankymą prezidentūroje.

„Kiek žinau, buvo keliami klausimai, ar politinis procesas buvo iki galo atliktas. Tai, be jokios abejonės, vertinu, kad Lietuva – iš tiesų viena iš labiausiai atvirų valstybių, kurios politiškai padarė viską, ką galėjo", - žurnalistams sakė D. Grybauskaitė.

Pasak jos, Lietuvai europarlamentarai didelių priekaištų neturėtų turėti.

„**Na, o teisinis tyrimas, be jokios abejonės, užstrigo dėl to, kad papildoma informacija mūsų nepasiekė iš Jungtinių Valstijų.** Taigi, politinio proceso prasme, aš vertinu, kad Lietuva padarė, ką galėjo. O teisine prasme, be jokios abejonės, tyrimas neatliktas iki galo", - sakė D. Grybauskaitė.

„Manau, kad Lietuva bus įvertinta gana pozityviai. Todėl, kad mes buvome viena iš valstybių, kuri išdrįso atvirai kalbėti apie savo pačios bėdas. Ir tai bus įvertinta", - pridūrė prezidentė.

Balandžio 25 d. europarlamentarai dėl CŽV kalėjimo istorijos lankėsi Generalinėje prokuratūroje. Po šio susitikimo, generalinio prokuroro pavaduotojas Darius Raulušaitis teigė, jog jokios reikšmingos informacijos, kuri galėtų leisti atnaujinti ikiteisminį tyrimą, prokurorai neturi.

LIETUVOS AMBASADORIUS GRĮŽTA Į MINSKĄ

Lietuvos ambasadorius Baltarusijoje Edminas Bagdonas grįžta į savo darbo vietą Minske. Kaip anksčiau rašė „EU observer" sprendimas dėl diplomatų grįžimo Briuselyje buvo priimtas kovo pabaigoje, bet Europos Sąjungos šalių diplomatai į Baltarusiją turi grįžti po Velykų.

„Lietuvos ambasadorius grįžta į Minską", - teigė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos atstovas. Neoficialiais Užsienio reikalų ministerijos duomenimis, **Europos Sąjungos ambasadoriai į Minską grįš etapais, bet ne visi kartu**.

27 Europos Sąjungai priklausančių šalių ambasadoriai iš Baltarusijos buvo atšaukti vasario pabaigoje. Prieš tai į tėvynę buvo sugrąžinti aukšti Baltarusijos diplomatai iš Varšuvos ir Briuselio, o Baltarusijos valdžia rekomendavo Lenkijos ambasadoriui ir Europos Sąjungos atstovui palikti Minską.

Diplomatai buvo atšaukti tada, kai Europos Sąjunga įvedė Baltarusijai sankcijas. Vasario 27 dieną paaiškėjo, kad dar daugiau nei dvi dešimtys šios respublikos piliečių bus įtraukti į „juodąjį sąrašą", kuriame esantiems asmenims draudžiama įvažiuoti į Europos Sąjungos teritoriją. Tarp jų pateko aukšti jėgos struktūrų pareigūnai ir teisėjai, prisidėję prie Baltarusijos opozicijos atstovų persekiojimo.

ELTA

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus pastangomis lapkričio 15 d. įvyko Lemonte Holokausto tragedijos paminėjimas, dalyvaujant Sigitai Balzekienei, A. Domanskiui ir kitiems lietuviams. Dalyvavo žydų atstovai su kuriais aptarta žiauri jų naikinimo istorija karo metais Lietuvoje. Žydų komiteto direktoriaus Daniel Elbaum palankiai vertino lietuvių pastangas nevengti kalbėtis holokausto tema, kas vyko ir skaudžiosios Sovietų bei nacių okupacijos metu. Plačiai apie žydų ir lietuvių susitikimą rašė „Chicago Tribune" dienraštis balandžio 19 d. Nuotraukoje, vidury, stovi Harley Felstein, kuris yra „Žydų lietuvių paveldo projekto pirmininkas Čikagoje. Dešinėje – advokatas A. Domanskis. *Tribune*

EUROPOS PARLAMENTUI – LENKŲ PETICIJOS

Europos Parlamento Peticijų komitetas balandžio 24 d. pradėjo nagrinėti kelių lenkų peticijas dėl Lietuvos Švietimo įstatymo, kuriuo stiprinama lietuvių kalbos padėtis tautinių mažumų mokyklose.

Europos Sąjungos (ES) vykdomoji institucija – Europos Komisija – ES teisės pažeidimų neįžvelgia, o Lietuvos valdžios atstovai pabrėžė, kad peticijos autoriai klaidina europarlamentarus.

Peticijos teikėjai Lenkijos piliečiai Tomaszas Snarskis ir Jozefas Sloma prašė išnagrinėti, ar įstatymas atitinka nediskriminavimo dėl pilietybės principą. „Lenkų mažumos padėtis Lietuvoje blogėjo, ypač po to, kai Lietuva įstojo į ES", – Peticijų komitete sakė T.Snarksis. Jis skundėsi, kad lenkai Lietuvoje negali rašyti savo vardų ir pavardžių originalo kalba, o vietovardžiai turi būti rašoma tik lietuviškai. Pasak T.Snarskio, naujasis Švietimo įstatymas diskriminuoja lenkiškas mokyklas. Jo teigimu, taip pažeidžiamos ES vertybės.

Naujasis Švietimo įstatymas numato, kad Lietuvos istorija ir Lietuvos geografija tautinių mažumų mokyklose turi būti mokoma lietuvių kalba, be to, ateityje ketinama suvienodinti lietuvių kalbos egzamino užduotis visiems abiturientams.

Iki įsigaliojant įstatymui, visos pamokos, išskyrus lietuvių kalbos, tautinių mažumų mokyklose galėjo vykti tautinės mažumos kalba. Pasak Lietuvos pareigūnų, tai trukdė moksleiviams gerai išmokti lietuvių kalbą ir neatitiko Europos standartų, pagal kuriuos bent 40 proc. pamokų tautinių mažumų mokyklose vyksta valstybine kalba.

Reaguodama į peticijoje išdėstytus argumentus, Europos Komisija pabrėžė, kad už švietimo sistemą ir kalbų politiką atsakingos pačios valstybės narės, o ne ES institucijos. „(...) valstybės narės visų pirma atsakingos už mokymo turinį ir savo švietimo sistemos organizavimą, taip pat už vykdomą kalbų politiką", – nurodo Europos Komisija.

„Atsižvelgiant į tai, reikėtų žinoti, kad peticijos pateikėjo minimos teisinės priemonės nepriklauso Europos Sąjungos teisinei sistemai", – rašoma Komisijos atsakyme.

Posėdyje kalbėjusi Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos atstovė atmetė lenkų priekaištus, sakydama, kad Lietuvos švietimo sistema unikali tuo, kad sudaro galimybes tautinėms mažumoms įgyti išsilavinimą gimtąja kalba nuo darželio iki aukštosios mokyklos.

Pagal numatytą tvarką, gavęs peticiją, Europos Parlamento Peticijų komitetas gali paprašyti Europos Komisijos atlikti pirminį tyrimą, perduoti peticiją toliau svarstyti kitiems Europos Parlamento komitetams, o kai kuriais išskirtiniais atvejais parengti ir pateikti išsamų pranešimą Europos Parlamentui.

Tačiau Peticijų komiteto sprendimai negali būti viršesni už valstybių narių kompetentingų institucijų sprendimus, pabrėžiama Europos Parlamento interneto svetainėje.

LRT

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

GENOVAITĖ ŠAUDVYTIENĖ (1923-1964)
PRANAS ŠAUDVYTIS (1921- 1982)

Kirpėja ir darbininkas, Kaunas

APDOVANOTI ŽŪVANČIŲJŲ GELBĖJIMO KRYŽIUMI (1999)

Genovaitė Petrauskaitė prieš karą dirbo Etlo ir Motlos Krut šeimoje - mokėsi kirpėjos amato. Krut šeimoje augo du vaikai - duktė Betti, gimusi 1933 m. ir sūnus Chaimas, gimęs 1939 m. 1941-ųjų sausį Genovaitė ištekėjo už Prano Šaudvyčio. 1942 m. pavasarį jiems gimė duktė Laimutė.

Prasidėjus karui, Krut šeima buvo įkalinta Kauno gete. Jauna Šaudvyčių šeima gyveno Laisvės alėjoje Nr. 66; tame pat name gyveno Kauno žydų geto komendantas Gekke.

1944 m., kai geto kaliniai buvo vežami į Vokietijos koncentracijos stovyklas, Šaudvyčiai, rizikuodami ne tik savo, bet ir mažametės Laimutės gyvybe, slapta išvedė iš geto ir savo bute apgyvendino dešimtmetę Betti Krutaitę. Mergaitę pavadino Birute. Šviesiaplaukė, mėlynakė, gražiai kalbanti lietuviškai mergaitė nekėlė įtarimo net komendantui Gekke, kuris retsykiais ją vaišindavo šokoladu.

Šaudvyčių namuose mergaitė išgyveno iki karo pabaigos, vėliau pakliuvo į Kauno žydų vaikų namus. Ten gyveno, kol į Kauną iš Dachau koncentracijos stovyklos grįžo jos tėvas. Eta Krutienė ir jos mažametis sūnus negrįžo, jie buvo sudeginti Štuthofo koncentracijos stovyklos krematoriume.

Karo meto išgyvenimai pakirto Genovaitės Šaudvytienės sveikatą - ji mirė būdama 41 metų. Pranas Šaudvytis ilgą laiką dirbo „Bangos" susivienijime, aktyviai sportavo, buvo žinomas dviračių sporto meistras Lietuvoje. Šis talentingas žmogus dar ir piešė, mezgė, siuvinėjo.

Šaudvyčių šeimoje išgelbėta Betti Krutaitė baigė mokslus, ilgą laiką dirbo Kauno Raudonojo Kryžiaus poliklinikoje laborante. Buvo mylima ir gerbiama. Užaugino du sūnus. Mirė 1985 metais.

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos".

Genovaitė Petrauskaitė-Šaudvytienė ir Betti Krutaitė (Birutė), Kaunas (1943).

LIETUVOS GARBĖS KONSULŲ ŠIAURĖS AMERIKOJE SUVAŽIAVIME APTARTI LIETUVIŲ KULTŪROS SKLAIDOS IŠSAUGOJIMO KLAUSIMAI

Lietuvių kultūros sklaidos ir kultūros paveldo Šiaurės Amerikoje išsaugojimo reikalai aptarti šiame žemyne dirbančių Lietuvos garbės konsulų suvažiavime balandžio 13-15 dienomis Čikagoje. Lietuvos ambasadoriaus JAV Žygimanto Pavilionio teigimu, tokius klausimus suvažiavimui pasirinkti paskatino artėjantis Lietuvos pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai, suteiksiantis Lietuvai naujas kultūros pristatymo užsienyje galimybes, ir nykstantis lietuvių kultūros paveldas: uždaromos lietuvių bažnyčios, nyksta meno ir istorinės vertybės, retėja savanoriškai vertybes renkančių ir prižiūrinčių žmonių gretos.

Suvažiavime pranešimą skaitęs Lietuvos kultūros ministras Arūnas Gelūnas sakė, kad dėl sunkios finansinės padėties sumažėjęs finansavimas kultūros politikai užsienyje nereiškia, kad šalis turi atsisakyti savo kultūros politikos ambicijų.

Ministras teigė, kad mato spragą ir nišą Lietuvos kultūros politikai Šiaurės Amerikoje. Anot jo, tinkamą Lietuvos dėmesį reikia skirti lietuvių kultūros paveldui saugoti ir šiuolaikiniam Lietuvos menui pristatyti.

Pasak A.Gelūno, šią spragą užpildyti turėtų padėti neseniai darbą ambasadoje Washingtone pradėjęs Lietuvos kultūros atašė JAV.

Užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius pabrėžė kultūros ir diplomatijos svarbą.

„Diplomatai ne tik padeda pristatyti Lietuvos kultūrą pasauliui, bet ir vaidina svarbų vaidmenį atrandant mūsų šalies daugiakultūriškumą bei susigrąžinant po pasaulį išbarstytą kultūros paveldą", - sakė E. Ignatavičius.

Bendras Šiaurės Amerikoje dirbančių garbės konsulų susitikimas rengiamas pirmą kartą. Jame dalyvavo Lietuvos diplomatinių atstovybių Šiaurės Amerikoje vadovai, aukšti svečiai iš Lietuvos, 17 garbės konsulų iš JAV, Kanados ir Meksikos, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių atstovai – Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Joana Lasys, vicepirmininkė Rūta Kličius, JAV Lietuvių Bendruomenės Lietuvių kultūros tarybos pirmininkė Aldona Page ir vicepirmininkė Dalia Jakienė, JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų komisijos pirmininkas Algis Lukas.

Pasak Lietuvos ambasadorės Kanadoje Gintės Damušytės, toks susitikimas padės efektyviau naudoti ribotus išteklius kultūros sklaidai regione, geriau koordinuoti kultūros programas ir projektus.

„Niekas kitas taip neapjungia lietuvių bendram darbui kaip kultūra ir jos paveldas", - sakė G. Damušytė.

Susitikimo metu sutarta bendromis pastangomis 2013 metų lapkritį Philadelphia surengti Lietuvos dienas, kurių metu būtų pristatyta šalies kultūra, turizmo ir verslo galimybės.

Taip pat sutarta, kad garbės konsulai atliks jų jurisdikcijoje esančių Lietuvai reikšmingų kultūros paveldo JAV ir Kanadoje objektų būklės įvertinimą.

Susitikime taip pat tartasi kaip geriau pasirengti rudenį JAV surengti planuojamam Pasaulio lietuvių ekonomikos forumui.

LR Ambasada JAV inf.

Suvažiavimo dalyviai.

(Atkelta iš 3 psl.)

TŪKSTANTMEČIU...

dabartinių istorikų niekinantį, prilygstantį lenkiškajam, požiūrį į Lietuvos praeitį, minėjome pasekmę – vardo paminėjimą, bet ne priežastį, esminį įvykį – karalystės ir jos krikšto tūkstantmetį.

Jurgis Baltrušaitis rašė:

Dievo pasaulis dar nesutvertas,

Dievo šventovė neužbaigta,

Tiktai negyvos uolos pažertos,

Tiktai galybė rankoms duota.

Taip ir lietuvių tauta ir jos valstybė tebekuriama, todėl ir Lietuvos istorija dar rašoma.

Prorusiška J. Žiugždos „Lietuvos TSR istorija" su nepriklausomybės atgavimu nuėjo į šiukšlyną, prolenkiška A. Bumblausko „Senosios Lietuvos istorija 1009–1795" laukia panašaus likimo. Neiškraipytą Lietuvos istoriją, kurioje bus minimas prieš tūkstantmetį įvykęs Pirmasis Lietuvos krikštas, turės rašyti istorikai, ruošti pagal naujus, o ne politiškai tendencingus, Lietuvą niekinančius šaltinius, kokių dar tebeieškome. Lieka viltis, kad tokios istorijos sulauksime.

Algimantas Zolubas

CLEVELAND, OH

„LIETUVOS DIENOS", ČIURLIONIS, KENT STATE PARODA

Dr. Viktoras Stankus

JAV LB Cleveland apylinkės rengiamų tradicinių „Lietuvių dienų" rėmuose 2011 m. spalio 22-23 d. vykę renginiai: Mikalojaus K. Čiurlionio (1875-1911) mirties šimtmečio minėjimas, prof. Stasio Goštauto paskaita, pianisto dr. Gabrieliaus Aleknos Čiurlionio kūrinių atlikimas ir Kent State University (KSU) lietuviškų archyvų paroda, skirta Čiurlioniui, buvo turiningi ir įdomūs.

„Lietuvių dienas" šeštadienį, spalio 22 d., Šv. Kazimiero parapijos auditorijos scenoje atidarė Cleveland apylinkės pirmininkas Algis Gudėnas, pakvietęs Kent lituanistinės programos pirmininką dr. Viktorą Stankų trumpai pristatyti Kent State University (KSU) lituanistinio archyvo parodą ir KSU specialių kolekcijų ir bibliotekos vyr. archyvarę Cara Gilgenbach, kuri sklandžiai pristatė archyvus ir jų apimtį. Jos KSU Libraries dekanas - James K. Bracken.

Apie Čiurlionio gyvenimą, jo išskirtinę tapybą išsamiai ir įdomiai susirinkusiems papasakojo iš Boston atvykęs mokslininkas, prof. dr. Stasys Goštautas. Jis yra eseistas, ispanų ir Pietų Amerikos literatūros žinovas, meno ir literatūros kritikas, rašantis straipsnius lietuvių ir anglų kalbomis, didingos 560 psl. knygos „Čiurlionis: Painter and Composer. Collected Essays and Notės" autorius ir redaktorius. Gimęs Lietuvoje 1939 m., jis gyveno Vokietijoje, studijavo Kolumbijoje, Pietų Amerikoje, vėliau - Harvard, Fordham universitetuose, New York University apgynė doktoratą iš ispanų ir Lotynų Amerikos literatūros, dėstė Boston University ir University of Texas, taip pat Wellesley College. Meniškai papuoštoje „scenoje su didingu M. K. Čiurlionio atvaizdu prof. Goštautas savo turiningoje paskaitoje, tuo pat metu ekrane rodydamas Čiurlionio kūrinių atvaizdus, atskleidė Čiurlionio gyvenimo ir kūrybos kelią.

Jaunos kartos iškilus pianistas dr. Gabrielius Alekna baigė Lietuvos muzikos akademiją, Julliard mokykloje New York apsigynė daktaro laipsnį. Pasirodė kaip solistas su Julliard orkestru ir Amsterdam New York simfoniniu orkestru, Vienos Musikverein su Vienos radijo simfoniniu orkestru. Dr. Alekna yra laimėjęs per tuziną pirmų vietų abiejose Atlanto pusėse. 2005 m. laimėjo antrą vietą Tarptautiniame Beethoven fortepijono konkurse Vienoje.

Iš k. V. Nasvytis; Kent State University vyr. archyvarė Cara Gilgenbach, prelegentas prof. dr. Stasys Goštautas, KSU lituanistinės programos pirmininkas dr. V. Stankus, Cleveland LB pirmininkas Algis Gudėnas, Lietuvių klubo (Lietuvių namų ir centro) pirmininkė Rūta Degutienė.

Dr. Alekna itin įdomiai pasakojo apie Čiurlionio sukurtas atskiras kompozicijas, jų prasmę, po to meistriškai, grakščiais judesiais perteikė jų muzikinę dvasią. Užburti klausytojai galėjo susidaryti Čiurlionio muzikinio talento vaizdą, klausydami kūrinių: „Lietuviška pastoralinė", „Lakštingala", „Lietuva, Tėvyne mūsų", „Jūra" (mažų peizažų ciklas) ir kt. Buvo įdomu klausyti Anatolij Senderov muzikos, sukurtos pagal Čiurlionio devynis nupieštus eskizus, pradedant vinjete liaudies dainai, toliau keliaujant iki „Gintaro rūmų", baigiant „Demonu". Eskizų vaizdai švietė scenos ekrane.

Po koncerto žiūrovai turėjo galimybę apžvelgti KSU lietuviškų archyvų parodą. Buvo įdomu sužinoti, kad pedagogui Juozui Masilioniui, ieškojusiam tam tikrų metų originalių „Varpo" laidų, reikėjo kreiptis į KSU lietuviškus archyvus, kad tos laidos būtų išsaugotos ateinančioms kartoms.

Taip pat buvo įdomu sužinoti iš parodoje rodytos Jono Rimašausko knygos „Žydų gelbėtojai" („Versus aureus", Vilnius, 2008; išleista apie 50 metų po autoriaus mirties), 1951 m. birželį suruošusio „Genocido" parodą Cleveland, Ohio, kurią ALT'as parodė visoje Amerikoje, kad knygoje perspausdinti 300 surinktų liudijimų apie tai, kaip lietuviai gelbėjo žydus, buvo paimti iš originalų, saugomų Rimašausko archyve KSU.

Medžiagos (lietuviškų knygų ir meno albumų apie Čiurlionį, dr. Šliūpą, Kudirką, J. Masilionį ir kt.) parodai atranką ir atvežimą iš KSU atliko dr. Jolita Kavaliūnaitė. Parodą sudarė KSU archyvų vyr. specialistė Cara Gilgenbach, bibliotekininkė Amanda Faehnel, Cleveland Lietuvių namų centro pirmininkė Rūta Degutienė ir KSU Lituanistinės programos pirmininkas dr. Viktoras Stankus.

Sekmadienį per „Lietuvių dienų" šv. Mišias giedojo choras „Exultate". Po Mišių toliau vyko paroda, bendrauta su prof. S. Goštautu.

KGB LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS IŠVAKARĖSE

VLIK'AS SOVIETINIO SAUGUMO AKIMIS

Doc. dr. Arvydas Anušauskas

Spausdiname jo sutrumpintą „Du KGB slaptosios veiklos aspektai" studiją.

III.

Į Jungtines Valstijas siunčiami KGB agentai visada gaudavo užduotį sekti kartu važiuojančius lietuvius, kalbėti apie „gerą" gyvenimą Lietuvoje ir pan. Trafaretinė užduotis atrodė taip (pateikiamas pavyzdys iš 1984 m. lapkričio mėn. užduoties agentui Žvejui): „<…>Bendraudamas su tautiečiais pasistenkite surinkti žinias apie JAV gyvenančius Tėvynės išdavikus, tarp jų ir apie V. Šakalį ir S. Kudirką<...>. Atkreipkite dėmesį į galimą neteisingą sovietinių piliečių elgesį, į tuos, kurie būdami užsienyje pasisakė antisovietiškai<...>. Gali būti, kad jumis gali susidomėti specialiosios tarnybos arba emigrantų organizacijų atstovai. Tam, kad atskleistumėte tikruosius tikslus, analizuokite savo ryšių (t.y. žmonių, su kuriais palaikomi ryšiai) elgesio ypatybes, jų užduodamų klausimų ir siūlomų paslaugų pobūdį. Pasiūlius užverbuoti arba pasilikti užsienyje, kategoriškai atsisakykite ir nedelsiant praneškite SSRS oficialiems atstovams JAV, tuo pat metu neatskleidžiant mūsų ryšių su jumis. Būdami JAV stenkitės išsklaidyti savo pašnekovų klaidingas pažiūras apie sovietinę Lietuvą<...>. Pokalbio metu jums gali duoti provokacinių klausimų apie bendradarbiavimą su KGB. Bet kokius galimus argumentus kategoriškai paneikite. Būkite įsitikinęs, kad jūsų pašnekovai jokių įrodymų neturi". Tokie buvo bendrieji nurodymai. Visa užduotis baigiama labai aiškiu nurodymu: „Būnant JAV, esant reikalui su jumis susisieks mūsų atstovas, kuris jums perduos linkėjimus nuo Andrėjaus iš Vilniaus. Tokiu atveju jūs turite visiškai juo pasitikėti ir vykdyti visus jo nurodymus". Jei kiekvienam į JAV vykstančiam agentui buvo duodami nurodymai „esant reikalui vykdyti visus nurodymus", tai reiškia, kad beveik visada KGB Jungtinėse Valstijose vienu metu turėjo dešimtis ar šimtus bet ką (pagal galimybes) įvykdyti pasirengusių agentų.

Nauji tikslai ir „perestrojka". 1986 m. KGB informaciją apie VLIK'ą rinko iš keturių užsienyje gyvenančių agentų: Villi, Vilnelės, Šarūno ir Emilio. Tai buvo tik VLIK'o aplinkos žmonės, kurie galėjo periodiškai atnaujinti sovietinio saugumo žinias apie aktyvius Išlaisvinimo komiteto dalyvius. Ryškėjo nauji KGB veiklos tikslai:

1) užsienio ir Lietuvos spaudoje publikuoti kuo daugiau straipsnių apie nacistinius nusikaltėlius. Tai turėjo sudaryti įspūdį, kad prieš OSI (JAV specialiųjų tyrimų biuras) ir KGB bendradarbiavimą stojantis VLIK'as gina nacistinius nusikaltėlius;

2) skleisti kryptingą propagandą siekiant padidinti prieštaravimus tarp VLIK'o ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės bei Amerikos Lietuvių Bendruomenės;

3) „daryti teigiamą poveikį" liberaliai nusiteikusiai išeivijai, kuri pasisako prieš VLIK'o politiką, neigiančią ryšius su sovietine Lietuva.

Kadangi anksčiau minėtos VLIK'o sekimą sunkinančios priežastys nė kiek nepasikeitė, KGB 1-asis skyrius 1986 m. į JAV siunčia agentą Juozą, kuris turėjo paskatinti ką nors iš Lietuvos laisvinimo aktyvistų aplankyti gimtinę. Kitas agentas – Petras – turėjo įvykdyti tą pat užduotį V. Nako atžvilgiu. Lietuvoje tikėtasi jiems patiems to nežinant išgauti reikalingą informaciją. Rinkti informaciją pačiose Jungtinėse Valstijose 1986–1987 m. siunčiami agentai Rasa, Aleksandras, Gintaras, Baltušis, Jurgis ir J. Jankus. Turėjo būti panaudotos visos priemonės, ir 1986–1988 m. VLIK'as bei ALT turėjo būti galutinai sukompromituoti.

Papūtę nauji vėjai Lietuvoje sujaukė daugelį KGB ilgai puoselėtų planų.

Po 1987 m. rugpjūčio 23 d. mitingo Vilniuje prie A. Mickevičiaus paminklo, kuriame pirmą kartą viešai pasmerkti Molotovo–Ribbentropo pakto padariniai, KGB susirūpino savo pozicijų išsaugojimu Lietuvoje. Užsienyje esantis agentas Šarūnas atkreipė dėmesį ir į VLIK'o veiklos pokyčius – ši organizacija išplėtė savo veiklą Europoje. 1987 m. spalio mėn. KGB akiratyje pirmą kartą atsidūrė Algis Klimaitis, kuris užmezgė ryšius su VLIK'u ir Strasbūre prie Europos parlamento atidarė informacinį biurą. KGB vertinimais, informacinio biuro išlaikymui A. Klimaitis iš VLIK'o gavo 40 tūkst. dolerių (1988 m. rugsėjo mėn. iš VLIK'o įgaliotinio Strasbūre pareigų pasitraukė).

(Bus daugiau)

Lietuvių Fondo nariai savo suvažiavime balandžio 14 d. Lemonte, IL, Pasaulio lietuvių centre, išrinko Tarybos pirmininku Marių Kasniūną ir Valdybos pirmininku Arvydą Tamulį. Perrinkti arba išrinkti 4 Tarybos nariai: Rimantas Griškelis, Audronė Karalienė, Almis Kuolas, Antanas Razma, Jr. Į Kontrolės komisiją iš šešių kandidatų buvo išrinkti Gytis Patkus, Algis Rugienius, Aušrelė Sakalaitė.

Sukaktuvinis Lietuvių Fondo pokylis po suvažiavimo tos pačios dienos vakare įvyko „The Yatt Lodge" viešbutyje, Oak Brook, IL, kuriame dalyvavo 400 žmonių džiaugdamiesi Fondo 50 metų sukaktimi. Dalyvavo Lietuvos Respublikos Garbės konsulai iš JAV, Kanados ir Meksikos, JAV ambasados Washington darbuotojai. Sveikinimo žodžius tarė: Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, LR Kultūros ministras Arūnas Gelūnas, naujasis Lietuvos atašė Amerikoje Evaldas Stankevičius. Raštu sveikino LR Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis.

Čikagos ir apylinkių lietuviai balandžio 29 d., gausiai susirinkę Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, kartu su prelatu Jonu Kuzinsku, buvusiu daugelį metų šios parapijos klebonu, šventė jo 60-ties metų kunigystės sukaktį. Po pamaldų parapijos salėje vyko prelato pagerbimas ir šventiniai pietūs. Parapijos choras atliko meninę programą.

„Čiurlionio" galerija Jaunimo centre, kuriai vadovauja **Laima Apanavičienė**, kviečia mus dalyvauti Floridos lietuvių menininkų kūrybos parodoje „Kryžkelės" atidaryme, kuris įvyks gegužės 11 d., 7:30 val. vak. Parodoje dalyvauja keturi dailininkai: Saulius Jankauskas, Irma Kirvelienė, Edita Klinkel, Oksana Kofman.

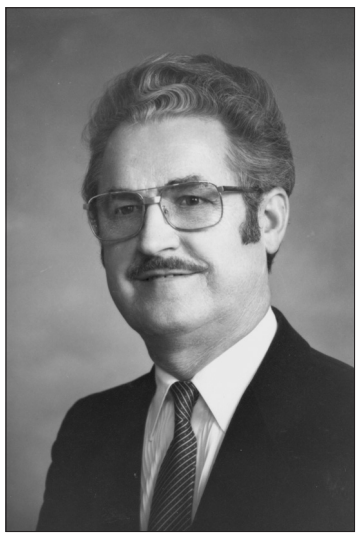
Dr. Antanas Razma – Lietuvių Fondo įkūrėjas (1962).

Kun. Jaunius Kelpšas, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos administratorius ir Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio, MIC, 25-rių metų beatifikacijos sukakties šventės komiteto pirmininkas **dr. Linas Sidrys**, kviečia visus lietuvius atvykti į apaštališkojo pasiuntinio Lietuvai iškilmes, kurios įvyks gegužės 27 d., sekmadienį, 3:30 val. po pietų, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, Čikagoje. Šventas Mišias aukos Čikagos kardinolas Francis George, OMI. Giedos „Dainavos" ansamblio ir parapijos chorai. Vargonais gros Ričardas Sokas. Šventėje dalyvaus Marijonų Kongregacijos nariai, Lietuvos vyčių organizacijos nariai ir, tikima, lietuvių bendruomenės nariai. Po pamaldų – iškilmingas pokylis 6:30 val. vak., Beverly Country Club, 8700 S. Western Ave., Chicago, IL.

RENGIAMA KONSULINĖ MISIJA Į JAV DENVER MIESTĄ

Lietuvos generalinis konsulatas Čikagoje gegužės 24-27 dienomis organizuoja konsulinę misiją į Denver miestą.

Misijos metu konsuliniai pareigūnai Lietuvos piliečius ir lietuvių kilmės asmenis priiminės Denver latvių bendruomenės centro patalpose.

Konsulinės misijos Denver darbo laikas bus skelbiamas Lietuvos generalinio konsulato Čikagoje interneto tinklalapyje.

Dėl išankstinės registracijos prašome kreiptis telefonu +312 397-0382 (papildomi numeriai - 201, 203) ir elektroniniu paštu adresu admin@ltconschi.org.

Konsuliniai pareigūnai vyksta į tuos regionus, kur yra gausios lietuvių bendruomenės, bet nėra Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos.

LR URM inf.

Lietuvos Respublikos konsulatas Čikagoje praneša, kad š. m. **gegužės mėn. 16-24 dienomis Čikagoje vyks NATO viršūnių susitikimas**. Renginių metu laikinai bus ribojamas eismas bei patekimas į miesto centrą. Rekomenduojame dėl konsulinių paslaugų (LR pasų keitimo/išdavimo, notarinių veiksmų, vizų, civilinės būklės dokumentų pateikimo/apskaitymo, konsulinių pažymų išdavimo ir pan.) kreiptis iki renginio arba jam pasibaigus.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulatas Čikagoje 2012 m. gegužės mėn. 16-24 dienomis teiks tik neatidėliotiną konsulinę pagalbą.

Įprastinis konsulinių paslaugų teikimas konsulate nevyks. Paskambinti galima tel. 312-397-0382 ext. 200 arba ext. 201.

FLORIDA

Klubo valdyba praneša, kad dėl sekmadieninių šv. Mišių laiko pakeitimo, keičiasi ir Lietuvių klubo sekmadieninių pietų laikas. Pradedant gegužės 6 d. sekmadieniu, pietūs klube bus pateikiami 1 val. p. p.

Komitetas praneša, kad pradedant gegužės mėn. 6 d. sekmadieniu šv. Mišios aukojamos tik Šv. Pranciškaus koplyčioje, 555-68th Ave. St. Pete Beach FL šia tvarka: 9:00 – val. kun. dr. Matas Čyvas, homiliją skaitys – kan. B. Talaišis. 11:00 – val. kan. B. Talaišis, homiliją skaitys kan. B. Talaišis.

Švč. Jėzaus Vardo bažnyčioje vasaros mėnesiais šv. Mišios nebus aukojamos.

Gegužinės pamaldos pirmadienį-penktadienį – 5 val. p. p. Šv. Pranciškaus koplyčioje.

Sėkminga Velykų mugė. Kovo mėn. 29 d., ketvirtadienį, vienas po kito automobiliai suko į Lietuvių klubo mašinų pastatymo aikštelę. Suvažiavo gražus būrys narių ir svečių iš arti ir toli. Jie visi skubėjo į Lietuvių klubo valdybos surengtą Velykinę mugę. Čia galėjai pavalgyti skanius pietus ir pasistiprinti prieš „velykinį apsipirkimą".

Mugės stalai, gražiai išpuošti velykiniais margučiais, buvo nukrauti įvairiomis gėrybėmis: matėsi vario ir gintaro meniški dirbiniai, vyno butelių meniški kamšteliai bei servetėlėms žiedai papuošti gintarais, įvairūs lietuviški rankdarbiai ir juostos.

Gomurį viliojo lietuviškas sūris, napoleonai ir kiti kepsniai. Galėjai rasti net lietuviškiems valgiams būtinų prieskonių – džiovintų krapų ir petruškų maišelius.

Pirmą kartą mugėje buvo išstatyti dailininkės Rasos Saldaitienės paveikslai, suvilioję ne vieną mugės lankytoją.

Visus maloniai su šypsena aptarnavo niekad nepavargstančios Klubo valdybos narės su talkininkėmis, vadovaujant Klubo pirmininkei Vidai Meiluvienei.

Padėka Klubo valdybai už surengimą nuotaikingo priešvelykinio pabendravimo.

Gausus būrys klubo narių ir svečių suvažiavimo į Lietuvių klubą švęsti šv. Velykas. Gražiai išpuošta scena, šventiškai padabinti stalai, šalti užkandžiai ir karšti patiekalai bei lietuviška gira ir vynas maloniai nuteikė susirinkusius.

Nebeapsieita ir be margučių „muštynių". Stipriausias margutis, kurio savininkė buvo Ona Petrienė, nugalėjo visus ir ji buvo apdovanota. Gražiausi margučiai, teisėjų komisijos – S.Prialgauskienės, kan. B.Talaišio ir M.Šilkaičio sprendimu buvo Ados Vodopalaitės.

Muzikinė popietė – dovana mamai. Dažnai Klubo narės ir nariai pasirenka švęsti savo ar šeimos ypatingas dienas Lietuvių klube, tarpe draugų. Balandžio mėn. 1 d., ilgametės Klubo narės Onos Armonienės iš Washington, DC atvykusi duktė Giedra Kudarauskienė, padovanojo mamai, švenčiančiai 90-jį gimtadienį, o kartu ir visiems susirinkusiems klubo pietums, muzikinę popietę.

Programą atliko dainininkė Maryla Madura, ir jai akompanavo pianistė Seda Hakopian.

Programoje girdėjome Scarlatti, Dvorak, Saint-Saens, Bizet, Lara ir Lehar kūrinius.

Pianistė Seda Hakopian, baigusi Jerevano konservatoriją, Armenijoje, ilgus metus dirbo Jerevano Operos teatre koncertmeistere. Prieš 20 metų atvykusi į Floridą, dažnai akompanuoja įvairiuose koncertuose ir vargonuoja bažnyčiose Tampoje ir St. Petersburge. Taip pat ji turi ir piano bei balso studentus, kurių viena – popietės dainininkė Maryla Madura. Ji gieda įvairiose bažnyčiose ir pasirodo lenkų klube. Ši muzikinė popietė buvo graži dovana mamai. Linkime Armonienei daug gražių, laimingų ir geros sveikatos kupinų metų.

Žvilgsnis į „Figaro vestuves". Gegužės 26 d., šeštadienį, 7:30 v.v. Lietuvių klubo salėje St. Petersburg Opera kompanija, vadovaujama maestro Mark Zforzini pateiks koncertą, kuriame bus atliekamos arijos iš Mozarto operos „Figaro Vestuvės" ir kiti kūriniai.

Bilietai gaunami St. Pete Operos bilietų kasoje (727) 823-2040 arba koncerto dieną prie įėjimo. Kaina – 15 dol.

Motinos dienos minėjimas. Gegužės 13 d., 1 val. p. p., sekmadienio pietų metu „Saulutės" lituanistinės mokyklos vaikučiai pasveikins mamytes ir močiutes su specialia programa. Kviečiame visus atvykti ir dalyvauti Motinos dienos šventėje.

Lietuvių žinios, Nr.430 inf.

Didžiai gerbiama ponia Rūta Sakiene,

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ALT Los Angeles skyrius nuoširdžiai sveikina Jus gražaus gimtadienio proga ir linki geros sveikatos ir sekmės Jūsų darbuose.

Mums malonu prisiminti Jūsų plačią politinę-tautinę-visuomeninę veiklą Amerikos Lietuvių Tautinėje Sąjungoje, aktyviai dalyvavusią Vyriausiame Lietuvos Išlaisvinimo Komitete, Tautiniame Kultūros Fonde, Los Angeles Tautinių namų valdyboje ir žurnalistiniame darbe. Jūs netik dirbote su įvairiomis organizacijomis, bet labai rėmėte visų grupių veiklą. Mes labai vertiname Jūsų praeities darbus.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus valdybos sprendimu Jums suteikiamas Garbės narės vardas.

Dar kartą iš širdies sveikiname ir linkime Jums geriausios sveikatos.

Su pagarba,

Jonas Talandis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininkas

MIG-TIG WELDER-FITTER
For carbon steel. Aluminum and stainless steel.
Must be able to interpret blueprints. Quality weld a must.
Certified a plus, but not required.
Bedford Hts. Ohio **tel.: 1-440-439-0710**
Fax resumes to: **1-440-439-1461**

PRENUMERUOKITE *DIRVĄ*

METAMS - $55,
PUSEI METŲ - $40,
PIRMA KLASE - $78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - $130.00

Su darbo vizitu Washington viešintis užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius ir Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis balandžio 11 dieną pasveikino ambasadoje Washington apsilankiusias JAV nacionalinio vyšnių žydėjimo festivalio dalyves. Diplomatai viešnioms papasakojo apie Lietuvą, pakvietė joje apsilankyti ir pavaišino lietuviškais saldumynais. Kasmet pavasarį Washington vykstantis vyšnių žydėjimo festivalis pritraukia minias žmonių. Renginį vainikuoja vyšnių žiedų princesių – merginų, kurias deleguoja valstijos ir Washington reziduojančios užsienio šalių ambasados – lankymasis JAV valdžios institucijose, mokyklose, meno galerijose ir ambasadose. Šventėje jau tryliktus metus dalyvauja ir Lietuvos ambasada JAV. Vyšnių žydėjimo festivalis Washington rengiamas nuo 1912 metų, kai tuometinis Tokijo meras Jukio Ozaki padovanojo Washington tris tūkstančius sakurų sodinukų, kurie buvo pasodinti Washington mieste Potomako upės pakrantėse. Šiais metais Lietuvai festivalyje atstovauja New York miesto koledžo studentė Giedrė Kazragytė.

Lietuvos ambasados JAV nuotr.

HOLOKAUSTO ATMINIMAS ĮSITVIRTINA LIETUVOS VISUOMENĖS SĄMONĖJE, SAKO UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS

Sovietų okupacijos metais nutylėta skaudi Holokausto tema šalies mokslininkų, kultūros ir meno žmonių bei pedagogų pastangomis įsitvirtina Lietuvos visuomenės atmintyje, sako Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis.

Ministras balandžio 20 dieną pasveikino „Gyvųjų maršo" dalyvius, atvykusius į Užsienio reikalų ministerijos renginį „Lietuvos žydų istorija: bendros patirties atspindžiai", kurio metu atidaryta nuotraukų paroda „Sinagogos Baltarusijoje – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žydų paveldo atspindžiai", vyko diskusija apie Lietuvos žydų istoriją.

„Žmonių, pasiryžusių nešti šviesą ir tiesą tyrinėjant siaubingą Holokausto istoriją, nuoširdžiai puoselėjančių Lietuvos žydų kultūros palikimą, vis gausėja ir Lietuvoje. Kruopštaus ir sudėtingo daugelio mokslininkų, istorikų, kultūros ir meno kūrėjų, muziejininkų, pedagogų ir daugelio kitų profesijų žmonių darbo dėka mūsų visuomenėje nyksta skaudžios Holokausto atminties spragos", - teigė ministras.

Pasak jo, savo vaisius brandina ir sėkmingas tarptautinis bendradarbiavimas su Izraelio, JAV ir kitų šalių partneriais, aktyvus Lietuvos dalyvavimas tarptautinės Holokausto švietimo, tyrimo ir švietimo organizacijos, vienijančios 28 šalių savo sričių specialistus, diplomatus ir politikus, veikloje, Tarptautinės komisijos nacių ir sovietų nusikaltimams tirti atlikti darbai.

„Tikiuosi, kad mūsų bendri išgyvenimai, mūsų bendromis pastangomis puoselėjama pagarba Holokausto aukoms, istorinė atmintis ir visuomenės, o ypač jaunimo švietimas padės mums įvykdyti šventą priesaką – „Daugiau niekada"„ - sakė A.Ažubalis.

Pasak jo, visuomenės brandai buvo svarbi ir 2011 metais Seimo ir Vyriausybės įvykdyta plati programa, skirta Holokausto aukoms Lietuvoje paminėti.

„Todėl laisvoje demokratinėje Lietuvoje sovietiniais metais nutylėtas Holokaustas nebėra tik „svetimas skausmas"„ - pabrėžė ministras.

Paroda „Sinagogos Baltarusijoje – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žydų paveldo atspindžiai" sukurta Lietuvos dailės akademijos ir Baltarusijos valstybinio universiteto studentų drauge vykdomo XVII-XIX amžiais Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijoje statytų sinagogų tyrimo pagrindu. Nuotraukos atspindi sudėtingą nuo XVII amžiaus suklestėjusios Lietuvos žydų kultūros paveldo istoriją, apimančią tragiškas XX a. netektis.

Ši paroda – ilgamečio Užsienio reikalų ministerijos Vystomojo bendradarbiavimo programos remiamo projekto, kurį įgyvendina Žydų kultūros ir informacijos centras, dalis.

„Tolerancijos, kultūros, prekybos ir žinių mainų, o svarbiausia – pagarbos kitos etninės kilmės ar religinės priklausomybės žmogui tradicija – tai brangiausias Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės palikimas, kurį saugome ir norime perduoti savo jaunajai kartai", - akcentavo A.Ažubalis.

URM taip pat buvo pristatytos knygos – istoriko Arūno Bubnio sudarytas straipsnių rinkinys „Holokaustas Lietuvoje 1941-1944" ir anglų kalba pakartotinai išleista ambasadoriaus Alfonso Eidinto studija „Žydai, lietuviai ir Holokaustas" (Jews, Lithuanians and the Holocaust).

Jau ketvirtus metus į „Gyvųjų maršą" atvykstantys Holokaustą išgyvenę svečiai iš Izraelio kartu su Lietuvos žydų bendruomene, Izraelio ir Lietuvos vadovybės atstovais pagerbia Holokausto aukų atminimą Paneriuose, lankosi kitose Holokausto aukų įamžinimui ir žydų istorijai svarbiose vietose, dalyvauja žydus gelbėjusių Pasaulio teisuolių pagerbimo ceremonijoje, susitinka su Lietuvos politikais Seime ir Vyriausybėje.

LR URM

LIETUVA IR PASAULIS

Vilniaus rajone, Medininkuose, esančioje Pasieniečių mokykloje balandžio 11 dieną pradėjo veikti savarankiškas padalinys – Branduolinio saugumo kompetencijos centras (BSKC). Prie šio centro steigimo daug prisidėjo Užsienio reikalų ministerija, glaudžiai bendradarbiaudama su Lietuvos institucijomis, Tarptautine atominės energetikos agentūra (TATENA), JAV Valstybės ir Energetikos departamentais. BSKC – Lietuvos indėlis į pasaulio bendruomenės kovą su branduoliniu terorizmu ir kontrabanda, šių itin pavojingų nusikalstamų veikų prevenciją. Šiais metais Lietuva pirmą kartą buvo pakviesta dalyvauti kovo 26-27 dienomis Pietų Korėjos sostinėje Seule įvykusiame branduolinio saugumo šalių vadovų susitikime, kurio metu TATENA generalinis direktorius Yukiya Amano pažadėjo visokeriopą pagalbą ir paramą Lietuvos BSKC. Jis taps dar vienu TATENA vienijamu branduolinio saugumo kompetencijos centru. Tokių centrų pagrindinis veiklos tikslas – atsakingų institucijų personalo kvalifikacijos kėlimas branduolinės saugos ir saugumo srityse, bendradarbiavimo ir tarpusavio sąveikos stiprinimas.

Karaliaučiuje balandžio 25 dieną įvyko aštuntasis Lietuvos ir Rusijos Kaliningrado srities regioninės ir vietos valdžios ilgalaikio bendradarbiavimo tarybos posėdis, kurio metu pasirašytas protokolas, numatantis tolesnes Lietuvos ir Kaliningrado srities bendradarbiavimo energetikos, ekonomikos, susisiekimo, aplinkos apsaugos, turizmo, švietimo ir kultūros srityse gaires. Dokumente pabrėžiamas Lietuvos susirūpinimas dėl Baltijos atominės elektrinės projekto, planuojamo įgyvendinti Kaliningrado srityje, aplinkosauginių pasekmių. Posėdyje, kuriam pirmininkavo Lietuvos užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius ir Kaliningrado srities gubernatorius Nikolaj Cukanov, taip pat aptartas tolesnis trišalės Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos programos dėl bendradarbiavimo pasienio regione įgyvendinimas. Daug dėmesio skirta lietuvių kalbos mokymui Karaliaučiaus srityje. Susitarta dėl bendrų priemonių rengiantis Kristijono Donelaičio 300-jų gimimo metų jubiliejui 2014 metais.

Nuo gegužės 1 dienos įsigaliojus dvišalio susitarimo dėl atstovavimo išduodant Šengeno vizas pakeitimui, Lietuvos ambasados Kazachstane Almatos skyrius išdavinės Šengeno vizas į Suomiją. Iki šiol Lietuva atstovavo Suomijai išduodant vizas Karaliaučiuje. Lietuva su kitomis Šengeno valstybėmis sudaro susitarimus dėl atstovavimo išduodant vizas tose valstybėse, kuriose neturi savo diplomatinių atstovybių. Taip siekiama palengvinti prašymų pateikimo sąlygas užsieniečiams, kuriems taikomi vizų reikalavimai. Lietuva atstovauja devynioms Šengeno valstybėms išduodant vizas trylikoje šalių. Lietuvai atstovaujama jau 49 valstybėse. Šiuo metu vyksta derybos dėl dar platesnio atstovavimo Lietuvai.

Nuo balandžio 26 d. keturis mėnesius Lietuvos, Latvijos ir Estijos oro erdvėje patruliuos Lenkijos karinių oro pajėgų kariai. Oficialios ceremonijos Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose metu simbolinį NATO oro policijos Baltijos šalyse raktą misiją baigusio Vokietijos karinių oro pajėgų junginio vadas pulkininkas leitenantas Matts Festerseifer perdavė juos pakeičiančiam Lenkijos karių kontingento vadui plk. ltn. Lezsek Blach. Misijai Baltijos šalių oro erdvėje Lenkijos kariai Šiauliuose dislokavo keturis naikintuvus Mig-29.

Adriana Rostovsky ir Valdemaras Sarapinas. ***Laimono Lukoševičiaus nuotr.***

Lietuvos generaliniame konsulate New York balandžio 24 dieną atidaryta Urugvajuje gimusios lietuviškų šaknų turinčios menininkės Adrianos Rostovsky darbų iš antrinių žaliavų paroda. Parodos atidarymo metu generalinis konsulas įteikė menininkei jos pirmąjį lietuvišką pasą. A.Rostovsky seneliai kilę iš Lietuvos. Menininkė dėkojo susirinkusiems svečiams už susidomėjimą ir dėmesį jos kūrybai. Paroda Lietuvos generaliniame konsulate New York veiks iki gegužės 15 d.

Bendra nuotrauka su laureatais ir prizininkais Raudondvaryje.

RODOS, KAD VISA LIETUVA SUVAŽIAVO Į RAUDONDVARĮ

Dr. Leonas Milčius

Rašau, kad visa Lietuva. Bet tai ne skaičiumi, ne žmonėmis, o savo tėvų ir protėvių kalba – tarmėmis. Ir taip jau penktą kartą Raudondvario kultūros centre nuskambėjo, nuaidėjo V-ojo respublikinio tarmiškos kūrybos konkurso baigiamasis renginys. Šių metų tarmiškosios kūrybos konkursas buvo ypatingai šventiškas, nes Lietuvos respublikos Seimas 2013-uosius metus paskelbė Lietuvių kalbos tarmių metais. Jeigu turime per šimtmečius išsaugotą, eilės kartų kalbininkų gražiai sutvarkytą, tautos ir jos šviesuomenės išpuoselėtą, lyg seno, bet tvirto ąžuolo literatūrinę, bendrinę lietuvių kalbą, tai jos tarmės – ąžuolo šaknys, parodančios kokius gilius ir permainingus istorijos klodus jos siekia.

Prisiminti, rūpintis ir saugoti savo tarmes nėra siekis ignoruoti bendrinę lietuvių kalbą, bet dar labiau atskleisti jos gyvybingumą, o tuo pačiu ir pareigą sergėti bei puoselėti ją dabar ir ateityje. Lietuvių kalbos tarmės dar nėra pilni atskleistos platesnei visuomenei. Daug kas jas suvokia tik kaip piktžolėtą lauką, užterštą rusicizmais, polonizmais ir germanizmais. Deja, taip nėra. Atmetus, išravėjus visus teršalus, mes randame gyvą, spalvingą ir įdomų kalbėjimą, kuris dar geriau atskleidžia įvairių Lietuvos regionų charakterius, žmonių gyvensenos būdą. Todėl reikia sveikinti visus tuos, kurie iki šio laiko savo krašto tarmes išlaikė gyvas ir jas puoselėja. Labai gerai, kad į jų gretas vis labiau įsijungia įvairaus amžiaus literatai, kultūros darbuotojai ir netgi akademinė, aukštesnioji inteligentija.

Autoritetingai vertinimo komisijai, kurią sudarė kalbininkė Birutė Gasiūnaitė, lietuvių kalbos mokytoja Aldona Baranauskienė, rašytoja Regina Katinaitė – Lumpickienė, Jaunimo teatro vadovas, režisierius ir aktorius Algis Latėnas, poetas ir literatūros kritikas Justinas Kubilius, ir etnologas Darius Mockevičius, vadovaujant pirmininkui Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Lietuvių kalbos katedros vedėjui profesoriui daktarui Vytautui Kardeliui, teko gerokai paplušėti, kol iš 64 pateiktų prozos ir poezijos kūrinėlių autorių net 12 iš jų buvo atrinkti ir pažymėti kaip prizininkai ir dar trys paskelbti kaip konkurso laureatai. Labiausiai džiugino tai, kad tarp garbaus amžiaus autorių buvo ir moksleivių, kurie ėmėsi gal net sunkesnės tarmiškos kūrybos.

Nors tiek konkursui pateikti kūrinėliai, tiek atrinkti kaip priziniai ar iškovoję laureatų vardus jau buvo perskaityti kūrėjų svetainėje www.zaliazole.lt , tačiau gyvas skaitovų žodis buvo itin įtaigus.

Klauseisi Užpalių gimnazijos mokinio Daumanto Mikšio (pagal kūrėjų klubo „Žalia žolė" vartotojo slapyvardį - kunigaikščio) skaitomo aukštaičių tarme kūrinėlio „Kaip akma su upeliuku skūrom maines" ir jau keliuose sakiniuose randi to krašto tokį šiltą, tikrą žodžių skambėjimą: *Kaip tarę, teip padarę. Vėl akmą upelioką dugni, e upeliokas, kaip pometį praradys, nulakę laukais ir miškais. Akmą padejavys, kad sopa visi šonai ną lakstymą, ažmigą. Ale, nį vienas nepergyveną, kad būvą pakeitys skūrų. Del tą nat džiaugęs. Nu daugiau tai nutarę, kad teip nebedarys. Kaip ti bebūvį, čia kaip su savu gryčių. Visur gerai, e savoj gryčiaj geriausia. Teip ir su skūru – sava arčiau dūšes.* O jo sesuo, tos pačios gimnazijos mokinė Skaistė Mikšytė (skaimik), parašiusiu kūrinėlį „Kai ašei noriu pažinte gamtų?" tapo konkurso laureate, III-ios vietos laimėtoja.

II-osios vietos laureate komisija pripažino kūrėją iš Dzūkijos (Markatna Vasarė) už jos kūrinėlį „Šių nakcį lyja". Čia žodžių skambėjimas jau kitas:

visų nakcį cykiai lyja
lietum blakscienas šlapias byra
kur miega paukštie un šlapias žalės
dunguj sulytas pjautuvas mėnulia
paskielys ažaras ligi žvaigždies
išciesys runkų debesis pasieksi
pricvinkusius juodus juodus
aplinkui cyku cyku...

Klausaisi žodžių kaip dainos, kaip maldos ir džiaugiesi, kad visa tai dar nepamiršta, kad gyvas gražus dzūkiškas žodis ant lietuvio lūpų. Ir čia pat prieš akis iškyla ne tik grybais ir miško uogomis turtingos Marcinkonių girios, smėlėtos žemės su žydinčiais baltais grikiais, bet graudžios dzūkiškos dainos, lelijomis pasipuošę ežerai. Ir tada supranti, kad tai ne varganas kraštas, bet pats tikriausias Lietuvos perlas.

I-osios vietos laureate ir Kauno rajono savivaldybės prizo laimėtoja tapo tautiškais rūbais pasipuošusi Žemaitijos atstovė Dalia Zabitienė (zoikatis), perskaičiusi ne mažiau dainingą kūrinį „Mon tonkė ruoduos...". Pakanka pasiklausyti nors vieno šio eilėraščio posmelio ir jau matai gal kitokį, tvirtą žemaitišką charakterį.:

Mon tonkē ruoduos – savės neiveiksio -
Par omžio nenogriausio jau tū sėinu!..
Nuors dėdlē kriuoksio, zlastiesious ėr keiksio,
Ka ont šiuo svieta aš kāp stėigars vėina.

Ir taip per visą renginį vienos tarmė keitė kitas, vieni autoriai kitus. Kaip visada literatūrinius skaitymus gražiai papildė muzika, dainos, meninės dalies atlikėjai: Raudondvario kultūros centro folkloro kolektyvas „Piliarožė", vadovas Algis Svidinskas, folkloristas ir žemaičių bardas Vincas Bundza su draugais, dainuojamosios poezijos atlikėjai Algis Svidinskas ir Akvilė Čereškaitė. Su Labanoro dūdmaišiu muzikavo Jonas Misevičius, jam būgneliu pritarė Aurimas Svidinskas. Pertraukos metu konkurso dalyviai ir svečiai galėjo ne tik aptarinėti perskaitytus kūrinius, pasidžiaugti gražia švente, bet ir pasigėrėti dailininko, drožėjo ir literato Viktoro Žilinsko (medis) surengta tapybos darbų parodėle.

Konkurso prizininkus ir laureatus sveikino prof. daktaras Vytautas Kardelis, kalbininkas, Vilnijos draugijos įkūrėjas, profesorius daktaras Kazimieras Garšva, konkurso koordinatorius Gaudentas Kurila, Kauno raj. savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėja Irena Marcinkevičienė, Raudondvario seniūnė Daiva Bulotienė, raudondvarietis verslininkas Artūras Mackevičius ir kt.

Malonu, kad kūrėjų klubas „Žalia žolė" ir Rytų aukštaičių sambūris jau penkti metai iš eilės šiuos reikalingus ir jau respublikinės reikšmės vardą pelniusius tarmiškos kūrybos konkursus organizuoja ir rengia pas mus, Raudondvaryje. Taip pat džiugu, kad šie konkursai sulaukia vis daugiau rėmėjų, talkininkų. Didelis ačiū už tai Kauno žemaičių bendrijai, Kauno tautinės kultūros centrui, Kauno rajono savivaldybei, Raudondvario seniūnijai, Lietuvos liaudies buities muziejui, Lietuvių kalbos institutui ir dar eilei kitų.

Raudondvario kultūros centro direktorei Violetai Visockienei ir aktoriui Antanui Laurinkevičiui linksmai ir nuotaikingai pristatant konkurso dalyvius, svečius, jų skaitomus kūrinius bei muzikinių intarpų atlikėjus, renginiui skirta popietė ne tik neprailgo, bet, rodėsi, net ir per trumpa. Būtų lyg ir gaila, jeigu ateityje tarmiškos kūrybos konkursai persikeltų ir į didžiuosius miestus, sostinę, bet iš kitos pusės galėtume ir didžiuotis, kad iš čia prasidėjo gražus lietuviškų tarmių pagerbimo kelias.

KULTŪROS KRONIKA

Lietuvoje prisimintas operos solistas Vaclovas Daunoras jo 75 metų sukakties proga. Operos ir baleto teatras jo garbei paskyrė G. Bizet operą „Carmen", kurioje jis debiutavo Vilniaus scenoje 1960 m. Escamillo vaidmeniu. Buvo kviestas dalyvauti spektaklyje, bet atsisakė atvykti. Emigravęs iš Lietuvos, jis apsigyveno Amerikoje ir Metropolitan operoje, New Yorke, debiutavo G. Verdi „Traviatoje" Daktaro vaidmeniu tą partiją solistas dainavo dešimt metų. Dėl Parkinsono ligos jis nulipo nuo scenos prieš savo 70-ąjį gimtadienį. Gyvena Floridoje.

Vilniaus Kongresų rūmų salėje balandžio 24 d. įvyko koncertas, skirtas armėnų genocido aukoms atminti. Dainavo operos solistė Asmik Grigorian, sopranas ir baritonas Gevorg Hakobian. Fortepijonu grojo Armen Babakhsnian. Lietuvos valstybinį simfoninį orkestrą dirigavo Karen Durgarian iš Armėnijos.

Lietuvos operos primadona Irena Milkevičiūtė dainuoja jau 36 metus. Paklausta, koks jos nuomone sceninio ilgaamžiškumo receptas, atsakė: „Dainininkas turi būti labai organizuotas ir mokėti tvarkyti savo gyvenimą. Jei jau pasirinkai tokią profesiją, negali puse kojos būti joje. Turi šimtu procentų save atiduoti, turi daug ko atsisakyti – visokių pramogų ir malonumų. Tai turi tapti tavo gyvenimo būdu, kitaip blizgėsi trumpai. Geras koncertas, spektaklis – mano šventė ir malonumas. Tada pajuntu atgaivą ir pamanau: Dieve, koks gražus gyvenimas".

„Voro vestuvės", pagal Justino Marcinkevičiaus eiles ir Alfredo Čereškevičiaus muziką pastatytos įspūdingu renginiu, skirtu vaikams ir suaugusiems. Pirmą kartą roko operoje Utenos, Alytaus, Kauno Šiaulių, Panevėžio, Klaipėdos ir Vilniaus scenose rodosi per 50 atlikėjų. Pagrindinį Voro vaidmenį atlieka operos solistas Rfailas Karpis, jo nuotaką Boružę įkūnijo Neringa Čereškevičienė. Algis Ramanauskas virto Vikšru Gražuoliu, Andrius Kaniava – Mėšlavabaliu. Aktorius Dominykas Vaitiekūnas atlieka intriganto Vabalo be ūsų vaidmenį.

PAMINKLO ATLANTE NEGALIMA PASTATYTI

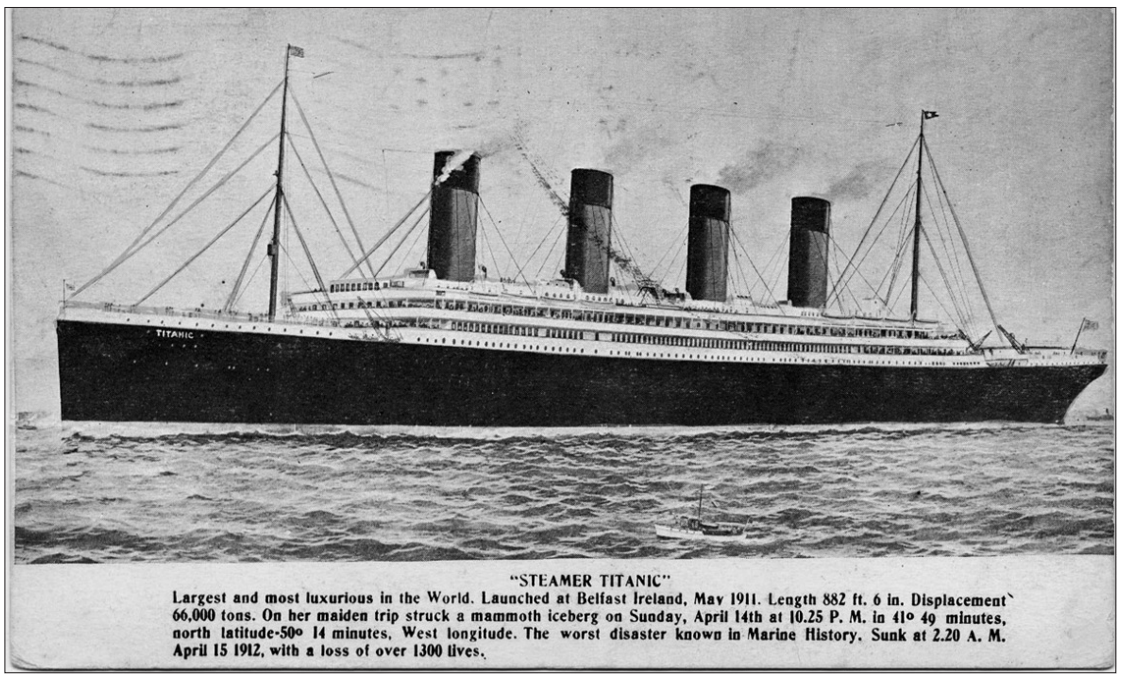

Ši pašto atvirutė buvo atspausdinta iškart po „Titanikos" nelaimės.

Seimo nario ir režisieriaus Juliaus Dautarto šeimai legendinio „Titaniko" katastrofa, kurios 100-osios metinės bus minimos šį sekmadienį, reiškia ir artimo žmogaus mirtį. Garsiajame laive nuskendo šio politiko senelio brolis kunigas Juozas Montvila.

Svarstydamas, kaip pasielgti vienoje ar kitoje situacijoje, 58 metų parlamentaras J.Dautartas sako neretai pasikalbantis su per „Titaniko" nelaimę nuskendusiu giminaičiu.

Seimo narys tikina, kad juos sieja vis artimesnis ryšys.

Tačiau politikoje beveik neįmanoma lygiuotis į poelgį kunigo, „Titanike" iki paskutinės akimirkos klausiusio keleivių išpažinčių ir nelipusio į gelbėjimo valtį.

J.Dautartas kreipėsi ir į Bažnyčios hierarchus dėl kunigo J.Montvilos beatifikavimo – jo paskelbimo palaimintuoju.

– Ką jums reiškia 100-osios „Titaniko" katastrofos metinės? – „Lietuvos rytas" paklausė J.Dautarto.

– Mūsų giminei ši diena – tai pirmiausia artimo žmogaus praradimas.

Tai – mano motinos ir tetos nuopelnas: jos apie „Titaniko" nelaimę pasakojo taip, kad šviesus J.Montvilos atminimas mūsų giminėje išliks ilgam.

Mes apie „Titaniko" katastrofą pasakojame savo vaikams, o jie pasakos saviems.

Kunigo J.Montvilos auka nusveria ir mano, kaip politiko ar režisieriaus, laimėjimus, ir dėdės dramaturgo Juozo Montvilos pjeses.

Tikrai nesu įsitikinęs, kad galėčiau taip pasielgti kaip J.Montvila. Skęstant laivui tikriausiai buvo sudėtinga klausytis žmonių išpažinčių, o jis, užleidęs savo vietą valtyje ir pasilikęs laive, iki paskutinės sekundės tai darė.

J.Montvilos poelgis mums nustatė tam tikras elgesio taisykles. Bet pagal jas labai sunku gyventi. Tik pradedi lyguotis į J.Montvilą, iš karto supranti savo silpnumą.

– Kaip pirmąkart sužinojote, kad jūsų senelio brolis tragiškai žuvo vienoje garsiausių šimtmečio katastrofų?

– Kai buvau ketverių metų, mane iš Vilniaus nuvežė pas senelius į Obšrūtų kaimą Vilkaviškio rajone. Ten pirmąkart išgirdau apie senelio brolį, kuris nuskendo per „Titaniko" katastrofą.

Viskas buvo paslaptinga kaip Vytauto Mačernio eilėraštis: apsupta medžių sodyba, mirtis Atlanto vandenyne.

Trečioje klasėje bandžiau papasakoti draugams apie nuskendusį giminaitį ir tapau klasės pajuoka. Mane išgelbėjo tik Antanas A.Jonynas, su kuriuo kartu mokiausi.

Kai jis atvažiavo į svečius pas mano senelius, ištraukiau Amerikos lietuvių laikraštį, kur buvo maža žinutė: „Nuskendo Juozas Montvila." Toji žinutė padarė įspūdį – būsimasis poetas liepė klasės draugams iš manęs nesijuokti.

Vėliau mano santykis su J.Montvilos mirtimi daug kartų keitėsi, kol galiausiai tas žmogus man tapo labai artimas. Ir kuo toliau, tuo labiau tampa artimesnis.

Mus vis stipriau sieja keistas ryšys. Kartais net jaučiu patį „Titaniko" skendimą.

– James Cameron filme „Titanikas" yra du kunigai – anglas ir vokietis. Kodėl nėra lietuvio?

– Kiek žinau, „Titanike" buvo šeši dvasininkai: ne tik katalikai, bet ir reformatai, net rabinai. Visi jie pasielgė kilniai ir liko su skęstančiaisiais.

Bet filme kunigų beveik nėra. Jie net teksto neturi. Jei aš statyčiau filmą apie „Titaniką", skirčiau jiems daugiau dėmesio.

Juk žmonės jiems išpažino gyvenimą!

Laivas skęsta, orkestras groja, o žmonės eina išpažinties, užuot bandę sėsti į gelbėjimo valtis.

– Ar jūs nebandėte 100-mečio proga pastatyti spektaklio apie „Titaniko" žūtį? Juk esate ne tik politikas, bet ir teatro režisierius.

– Mes taip išauklėti: apie gimines negalima statyti spektaklių.

Be to, J.Montvila mirė būdamas tik 27 metų, žinių apie jį nėra daug.

Man svarbiau, kaip įamžinti J.Montvilos atminimą.

– Ar rūpinotės, kad garsusis jūsų giminaitis taptų palaimintuoju? Tokius planus jau daug metų puoselėjo kitas J.Montvilos giminaitis, irgi kunigas Kazimieras Montvila.

– Esu apie tai kalbėjęs su kardinolu Audriu Juozu Bačkiu, keliais vyskupais ir kunigais.

Visi apie J.Montvilą žino ir pripažįsta, kad skęstant „Titanikui" buvo daug pasiaukojimo. Bet jiems tai atrodo natūralus poelgis: kitaip tikintis žmogus negalėjo pasielgti.

Man atrodo svarbu ne tiktai J.Montvilos poelgis skęstant laivui. Svarbus ir ryšys tarp skirtingų religijų.

Juk skęstant „Titanikui" mirties akivaizdoje Dievas buvo vienas. Tai – ekumeninio požiūrio pavyzdys. Mano nuomone, šis aspektas būtų svarbus Vatikanui.

Be jokios abejonės, Bažnyčios reikalas, ką beatifikuoti. Mums, giminaičiams, gal ir netiktų tuo rūpintis. Bet mes privalome priminti J.Montvilą.

Gerai, jog marijampoliečiai ėmėsi įamžinti J.Montvilos atminimą ir net sukūrė fondą. Lietuviai neišmokyti garsiai kalbėti apie savo šviesuolius.

Prisiminkime šventuoju paskelbtą kunigą Maksimilijoną Kolbę, kuris Osvencimo koncentracijos stovykloje pasiaukojo ir žuvo vietoj nepažįstamo kalinio, taip išgelbėdamas jam gyvybę.

Galėtume imti pavyzdį, kaip lenkų bendruomenė viešino jo poelgį, vadindama stebuklu.

– Kodėl J.Montvila yra toks populiarus tarp išeivijos lietuvių?

– Jo brolis Petras buvo labai garsus JAV lietuvių veikėjas Brooklyn. J.Montvila vyko pas brolį, bendruomenė jo laukė.

Jo mirtis tapo didele netektimi JAV lietuviams.

Beje, Petras atsiuntė ir pinigų bilietui į „Titaniką": didelį laivą bangos mažiau supo, o Juozą kankino jūros liga.

– Ar susidarėte iš artimųjų pasakojimų įspūdį, koks buvo J.Montvila?

– Buvo pasakojama, kad jis buvo linksmas, artistiškas ir labai geras. Tikras kunigas šviesuolis. Tai – žmogus, kuris įgijo išsilavinimą ir suprato, kiek daug reikia padaryti Lietuvai: gelbėti papročius, įrodinėti, kad Lietuva lygi tarp kitų valstybių.

Jis tikėjo, kad Amerikoje prasidės naujas gyvenimas. Turėjo daugybę planų, kaip būti reikalingam lietuvių bendruomenei. Jis buvo labai gabus, mokėjo daug kalbų.

Beje, mūsų giminė – ne Montvilos, o Mantvilos. Tai sena bajoriška jotvingių giminė. Nors kunigas keleivių sąraše pasivadino „Montvila", bet broliui laiškus adresavo kaip „Mantvilai".

– Kaip klostėsi šeimos gyvenimas po „Titaniko" katastrofos?

– Iš motinos ir tetos pasakojimų supratau, jog J.Montvilos mirtis buvo didelė netektis. Ypač emocionaliai apie J.Montvilos mirtį būdavo kalbama kaime. Gražus, suvalkietikšas vakaras – ir vis netyčia išplaukia „Titanikas".

Po to užplūsdavo daug susimąstymo akimirkų.

– Kaip jūsų giminė minės šimtąsias J.Montvilos mirties metines – „Titaniko" žūtį?

– Mums nereikia nieko specialiai tą dieną daryti – J.Montvila ir taip nuolat su mumis. Mes labai dažnai kalbamės apie jį – ir su suaugusiaisiais, ir su vaikais.

Taigi, pasidavėme renginių šurmuliui ir dalyvausime J.Montvilai skirtoje konferencijoje Marijampolėje ir knygos apie nuskendusius „Titaniko" lietuvius pristatyme.

Su dukterimi Marija pasikalbame: Kanadoje yra palaidoti neatpažinti žmonių kūnai iš „Titaniko" – gal reikėtų paieškoti, ar tarp jų nėra mūsų giminaičio.

Pasaulyje nuskendo 2 milijonai laivų, bet žmonės vis prisimena „Titaniką".

Tai – biblinis įvykis. Iki tol žmonės neabejojo, kad yra pasaulio valdovai, o Dievas jiems parodė, kad yra mirtingi.

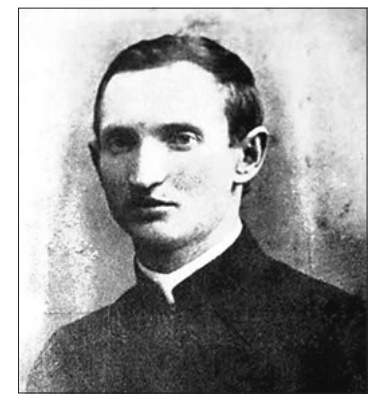

Kunigas Juozas Montvila

Kunigas tapo Suvalkijos legenda

* J.Montvila gimė 1885 metų sausio 3-iąją Marijampolės parapijoje, Gudinės kaime. Vėliau jo tėvai persikėlė į Nendriniškių kaimą. Iki šiol yra išlikusi Montvilų sodyba.

* J.Montvila mokėsi Marijampolės gimnazijoje, o vėliau įstojo į Seinų kunigų seminariją. 1908 metais jis ją baigė ir pradėjo dirbti Lipsko parapijoje. Tačiau po to, kai jis pakrikštijo unitų vaiką, dvasinė vadovybė, numatydama jam gresiančius nemalonumus, iškėlė jį į Liubavą.

* Tačiau ir čia jį susekė stačiatikių kunigai ir apskundė valdžiai, o ši uždraudė J.Montvilai sakyti pamokslus, laikyti mišias, laidoti mirusiuosius.

* J.Montvila buvo paskirtas Seinų katedros rezidentu. Tuo pat metu jis dirbo lietuviškų laikraščių „Vadovas" ir „Šaltinis" redakcijose ir „Spindulio" spaustuvėje.

* Amerikoje gyvenęs brolis Petras, sužinojęs apie tai, kad J.Montvilą persekioja valdžia, nuėjo pas Brooklyn lietuvių Pranciškonų bažnyčios kunigus ir jiems viską papasakojo. Šie patarė perduoti kvietimą Juozui atvažiuoti į Ameriką ir čia pasidarbuoti, kol ateis geresni laikai.

* J.Montvila nusprendė į Ameriką vykti per Londoną. Jis pats pasirinko „Titaniką".

* Lietuvoje likę namiškiai apie nelaimę sužinojo Marijampolės bažnyčioje. Kai kunigas pasakė, kad kartu su „Titaniku" nuskendo ir jų parapijos žmogus, ten buvusi J.Montvilos motina apalpo.

* Visi bažnyčioje buvę žmonės, susijaudinę dėl šio įvykio, net ūktelėjo, daugelis šluostėsi ašaras. Ne vienas, pasakodamas apie tai, mini ir tą dieną įvykusį Saulės užtemimą.

* Nendriniškių kaime, kuriame užaugo J.Montvila, jo tėvai pastatė kryžių. J.Montvilos brolis Petras Amerikoje savo lėšomis 1977 metais išleido knygelę „Kai grįžta praeitis". „Vietoj paminklo, kurio negalima pastatyti Atlante", – taip knygelės paskirtį apibūdino kunigo brolis.

* Po „Titaniko" katastrofos Londono lietuvių bažnyčios sienoje buvo įmūryta marmurinė lenta J.Montvilos drąsai ir pasiaukojimui atminti.

Dalia Gudavičiūtė, *lrytas.lt*

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 10 d., sekmadienį, 2 v.p.p., Cleveland Institute of Music, Kulas Hall, vyks **Trijų chorų koncertas** (Chicagos – „Dainava", Clevelando – „Exultate", Toronto – „Volungė"). *Trijų chorų inf.*

BIRŽELIO 17 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Baisiojo birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už nuo Sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus latvių bažnyčioje, Andrews ir Detroit Ave. (West 152-a gatvė). Lakewood, OH. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

GENERALINIS KONSULAS DALYVAVO JAV LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ IR KATALIKŲ ŠALPOS ORGANIZACIJOS RENGINIUOSE

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas balandžio 21-22 dienomis dalyvavo JAV Rytų pakrantės lituanistinių mokyklų mokytojų konferencijoje Jackson mieste New Jersey valstijoje ir New Yorke vykusiame Lietuvių katalikų religinės šalpos organizacijos 50 metų veiklos jubiliejaus minėjime.

Balandžio 21 d. Jacksone generalinis konsulas pasveikino JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos organizuotos mokytojų konferencijos dalyvius ir padėkojo jiems už darbą, kurio dėka lituanistinės mokyklos tapo lietuviškos pasaulėjautos formavimo namais, kuriuose vaikams ugdoma pagarba savo bendruomenei, tautai ir valstybei.

„Linkiu sėkmingai tęsti šią garbingą lietuvybės puoselėjimo misiją", - lituanistinių mokyklų mokytojams linkėjo V. Sarapinas. Konferencijos metu aptarti lituanistinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos kėlimo, tinkamo mokyklų aprūpinimo mokymo priemonėmis ir kiti su Amerikos lietuvių švietimu susiję klausimai.

Balandžio 22 d. Valdemaras Sarapinas dalyvavo New Yorke vykusiame Lietuvių katalikų religinės šalpos organizacijos 50 metų veiklos jubiliejaus minėjime.

Renginys pradėtas iškilmingomis padėkos Šventosiomis Mišiomis, kurias kartu su Brooklyno vyskupu Nichol DiMarzio koncelebravo vyskupai Paulius Baltakis ir Gintaras Grušas, prelatai Albertas Kontautas ir Edmundas Putrimas, kunigai Aurelijus Gricius, Jonas Puodžiūnas ir Vytautas Volertas.

Vėliau šventė tęsėsi New Yorko Kristaus Karaliaus gimnazijos salėje. Gausiai susirinkusius svečius pasveikino Lietuvos Vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams prelatas Edmundas Putrimas, JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė, Monika Paulavičiūtė-Kungienė pristatė knygą „LKR Šalpos veiklos fragmentai 1961-2011 m.".

V. Sarapinas pasveikino Religinės šalpos direktorių tarybą, visus buvusius ir esamus šios organizacijos darbuotojus.

„Šiandien yra puiki proga apžvelgti ir apmąstyti 50-ies metų Lietuvių katalikų religinės šalpos kelią. 50 metų – tikrai ilgas laikotarpis, per kurį ši organizacija nuveikė tiek daug gerų, naudingų ir prasmingų darbų remdama Tėvynę Lietuvą. Mokytojų švietimas, parama tikybos mokytojams, katalikų centrams, Lietuvos jaunimo stovykloms, savanorių rengimui, jaunimo doros ugdymui, stipendijų skyrimas, rūpinimasis krikščioniškųjų vertybių sklaida – šitiek daug jūs nuveikėte vardan Lietuvos. Gyvuokite ir toliau tęskite šiuos svarbius darbus," – kalbėjo generalinis konsulas.

Meninę šventės programą atliko Dariaus Polikaičio vadovaujamas vyrų ansamblis iš Čikagos „Dainava".

LR gen. kon. NY inf.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Interneto svetainė: **WWW.WPAT930AM.COM**
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: *amberwings@mac.com*

LATVIJOJE IŠKILS PAMINKLAS KARALIUI MINDAUGUI

Įamžinti Lietuvos valdovo ir jo žmonos žūties vietą panoro nedidelio Latvijos Agluonos miestelio ir jo apylinkių gyventojai. Pirmasis žinomas liudijimas apie Mindaugo kapavietę Agluonoje datuojamas 1618 m. Tvarkant ansamblio griuvėsius, buvo rasta juodo marmuro antkapinė plokštė, liudijanti karaliaus Mindaugo kapą. Manoma, kad čia jis buvo nužudytas 1263 m. rugsėjo 12 d.

„Ši legenda remiasi realiais faktais. Dar reikia, kad juos ištirtų istorikai, archeologai. Tačiau tai, ką radome Agluonos bazilikoje, gali būti Lietuvos karaliaus Mindaugo kapas", – kalbėjo Rėzeknės-Agluonos diacezijos vyskupas Janis Bulvis. „Jo ryšiai su Agluona mums labai svarbūs. Žmona Morta esą kilusi iš šių apylinkių, ji buvusi kilmingo pilies valdytojo dukra. Po jos mirties Mindaugas keliavęs į Agluoną ir jį užklupę sąmokslininkai", – pasakojo Agluonos gyventoja Lidija Agluonietė.

Sumanymas pastatyti paminklą sulaukė didelio dėmesio ir palaikymo.

„Tai tokio svarbumo paminklas, kokio Latvijoje dar nėra. Šis projektas labai įdomus. Dalyvavau konkursinių darbų vertinimo komisijoje. Žiuri vertino vienbalsiai, o tai būna retai. Esu įsitikinęs, kad jį pastatysime", – tvirtino Latvijos menų akademijos profesorius Osvaldas Zvejsalniekas.

„Tai svarbus įvykis mūsų šalims, bendrų šaknų parodymas. Mes esame dvi baltų šalys, ir jeigu globalizacijos laikais nebūsime kartu, galime dar labiau išsiskirti", – įsitikinęs politologas Kristianas Rozenvaldas.

Konkurso nugalėtoju pripažintas vilnietis Vidmantas Gylikis kartu su architektais Jonu Anuškevičiumi ir Vyteniu Izokaičiu.

„Manau, kad šis paminklas yra reikalingas abiem tautoms. Ši iniciatyva, kuri kilo iš latvių ir lietuvių pusės, sveikintina ir reikalinga. Vytautas Didysis čia atsiuntė domininkonus, čia padovanojo jam dovanotą Konstantinopolio imperatoriaus paveikslą, kuris garbinamas visoje Latvijoje. Ir tai jis padarė dėl to, kad karališkieji daiktai ėjo į karališkas vietas, t.y. į vietą, kur buvo nužudytas ir palaidotas Mindaugas", – sakė Paminklo Mindaugui iniciatyvinės grupės narys Rimantas Gudelis.

„Aš labai tikiuosi, kad mums pavyks išjudinti projektą, kuris vykdomas jau antrus metus, iš dabartinio taško. Mes iš esmės jau turime ir vietą, ir projekto visą planą, visą maketą", – teigė Lietuvos ambasadorius Latvijoje Ričardas Degutis.

Paminklas bus statomas už paaukotas lėšas. Bronzinis paminklas kainuotų per 300 tūkst. litų. Jis turėtų iškilti 2013 metais, per 750-ąsias Mindaugo žūties metines.

LRT

„DIRVAI" AUKOJO

R.Dovydaitis,
N.Abington Twp., PA.....200
ALT s-gos vald. LA, CA.....100
H.Bagdonienė, Oak Lawn, IL..55
L.Jarašunas-Francel,
Willowick, OH.....45
A.Sakas, Lancaster, OH.....30
V.Adams Destin, FL.....20
V.Barzdukas, Cleveland, OH....20
A.Muliolis, Euclid, OH.....20
J.Radvenis, Los Angeles, CA...10

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Šių metų gegužės 1–15 dienomis vyks rinkimai į JAV Lietuvių Bendruomenės XX Tarybą

Vyriausioji rinkimų komisija pristato apygardų ir apygardų rajonų kandidatų į JAV LB XX Tarybą sąrašą. Iš viso yra 71 kandidatas, į Tarybą bus išrinkta 60 narių. Balsavimas vyks internetu (tik užsiregistravusiems), paštu arba, jeigu apylinkė turi lietuvišką telkinį, asmeniškai. Registracija balsuoti internetu baigėsi balandžio 7 d. Kiekviena apylinkė netrukus paskelbs balsavimo apylinkėje tvarkaraštį. Vyriausioji rinkimų komisija ragina visus lietuvius balsuoti už savo apygardos ar apygardos rajono kandidatus. Dalyvavimas šiame balsavime yra visų JAV lietuvių tautinė pareiga ir garbė. Informaciją apie rinkimus galima rasti tinklalapyje **www.javlb.org**. Taip pat informacijos galima teirautis el. paštu: **tarybosrinkimai2012@gmail.com**

JAV LB Vyriausioji rinkimų komisija

AMERIKOS KRYŽKELIŲ APYGARDA: Rita Anceravičienė, Birutė Prišmantas, Narimantas Gruzdys, Živilė Symeonidis, Scott Heft, Arvydas Urbonavičius, Aušra Laurušaitė-Kromelis.

CONNECTICUT APYGARDA: Margarita Bareikaitė, Giedrė Stankūnienė, Rasa Dooling, Irena Valys, Jurgita Mockutė.

FLORIDOS APYGARDA: Renata Armalaitė, Zita Siderienė-Kirvaitis, Arvydas Bubulis, Rasa Smith, Jolita Dromantaitė

MICHIGAN APYGARDA: Andrius Anužis, Robertas Selenis, Laura Garnytė, Nijolė Zelwinder, Laima Mazkas (Maziliauskienė).

NAUJOSIOS ANGLIJOS APYGARDA: Edvardas Bubnys, Algimantas Gustaitis, Tomas Girnius, Jonas A. Stundžia, Rima Girniuvienė, Irena Veitienė.

NEW YORK APYGARDA: Edvinas Adomaitis, Laurynas Vismanas, Rasa Savičiūtė-Sprindys, Gelmina Židelytė, Laima Šileikytė-Hood.

OHIO APYGARDA: Dalia Puškorienė, Gražvydas Supronas, Viktoras Stankus, Jūratė Virkutytė.

PIETRYČIŲ APYGARDA RAJONAS I: Rimantas Bitėnas, Rasa Miliūtė, Žilvinas Bublis, Saulius Ūdra, Danguolė Didžbalienė, Vida Lanytė-Anton.

PIETRYČIŲ APYGARDA RAJONAS II: Teresė Gečienė, Danelė Vidutienė, Rimantas A. Stirbys, Virgus L. Volertas, Gražina Čėsnaitė-Blekaitienė, Marija Dainienė, Nerija Orentienė, Liepa Vasarė Gust.

VAKARŲ APYGARDA RAJONAS I: Sigita Barysienė, Angelė Nelsienė, Nijolė Glaze, Kęstutis Reivydas, Aldona Kudirkienė, Danguolė Varnienė.

VAKARŲ APYGARDA RAJONAS II: Irena Blekys.

VAKARŲ APYGARDA RAJONAS III: Kęstutis Eidukonis.

VIDURIO VAKARŲ APYGARDA RAJONAS I: Stanley Balzekas, Jonas Vytautas Prunskis, Rimantas Dirvonis, Marija Remienė, Svajonė Kerelytė, Milda Marija Šatienė, Aidas Krapikas, Miglė Tauragytė, Rimantas Pažemeckas, Vilija Vakarytė, Juozas Polikaitis.

VIDURIO VAKARŲ APYGARDA RAJONAS II: Birutė Vilutienė.

VIDURIO VAKARŲ APYGARDA RAJONAS III: Gediminas Damašius, Paulius Slavėnas, Regina Narušienė, Ramutis Pliūra.

Išrinktų kandidatų skaičius priklausys nuo to, kiek apygardos rinkiminiame rajone balsuos LB narių. Vyr. rinkimų komisija rinkimų rezultatus praneš gegužės gale.

XIV Lietuvių Tautinių Šokių Šventė
BOSTON LIEPOS 1 D.
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ sekm., liepos 1 d., 2 v.p.p.
Agganis Arena, 925 Commonwealth Ave., Boston
Bilietai perkami, nurodant "XIV Lithuanian Folk Dance Festival"
www.agganisarena.com • Ticketmaster tel. 800-745-3000
ŠVENTĖS RENGINIAI IR BANKETAS penkt. VI.29 - sekm. VII.1
Sheraton Boston Hotel, 39 Dalton St., Boston
Bilietus raginame užsisakyti kuo greičiau per šventės svetainę!
Galite kreiptis tel. 781-784-8491
Dėl platesnės informacijos aplankykite www.sokiusvente2012.org

JAV LB Tarybos Rinkimai Naujos Anglijos Apygardoje

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos Rinkimai vyksta kas tris metus, XX-os Tarybos trejų metų kadencija baigiasi šiais metais. Kandidatai į XXI-mą Tarybą atstovauti Naujos Anglijos(Bostono) Apygardą yra:

Dr. Edvardas Bubnys, dr. Tomas Girnius, Rima Girniuvienė, Algimantas Gustaitis, Jonas Stundžia ir Irena Veitienė.

Naujos Anglijos Rinkimų komisijos nariai yra Gintaras Čepas, pirmininkas ir nariai Birutė Banaitienė, Bronius Banaitis, Estera Sunelaitė ir Vytas Dilba. Tas pats sąstatas yra ir Bostono apylinkės Rinkimų komisijoje su Amelia Stundžaite, atstove Lawrence mieste.

Balsavimai prasideda nuo gegužės 1 d. iki 15 d. Balsavimą pravedą apylinkių rinkimų komisijos: Cape Code Aurelia Borges, pirmininkė; Worcesteryje, Algis Glodas, pirmininkas; Providence, RI, Aldona Kairienė, pirmininkė; Bostone, Gintaras Čepas, pirmininkas ir Lawrence, Amelia Stundžaitė atstovė.

Bostono apylinkės lietuviai galės balsuoti Lituanistinėje mokykloje gegužės 5 d. ir 12 d. nuo 12:00 val. pietų iki 1:30 p.p.

Šv. Petro salėje po pamaldų, po 10:30 ryto mišių, gegužės 6 d. ir 13 d.

Lietuvių klubo užkandinėje sekmadieniais gegužės 6 d. ir 13 d. nuo 1:00 val. iki 4:00 val. p.p.

Visi lietuviai (ir jų žmonos ar vyrai, kurie nėra lietuviai) turį 18 metų amžiaus ar daugiau gali balsuoti. Tie, kurie užsiregistravo per internetą, turi ir balsuoti per internetą, o ne asmeniškai savo apylinkėje.

Naujos Anglijos Apygardos ir Bostono Apylikės rinkimų komisija

Gintaras.cepas@verizon.net , tel. 617-653-7985

SAKO NORĖJĘS APLANKYTI BALTIJOS ŠALIS, BET…

Kadenciją baigiantis Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev sako, kad vis norėjo aplankyti Baltijos šalis, tačiau, pasak jo, dėl jų kaltės tokie vizitai neįvyko. Anot D. Medvedev, jis ne kartą „galvojo, kad reikia atvažiuoti pas juos į svečius", tačiau kaskart jie „iškrėsdavo kiaulystę".

Rusijos premjeru netrukus tapsiančio D. Medvedev nuomone, jei Baltijos šalių valdžios požiūris taps „blaivesnis", tai Rusijos santykiai su tomis valstybėmis ims plėtotis normaliai.

Tai D. Medvedev sakė balandžio 26 d. per specialią tiesioginę televizijos laidą, skirtą jo kadencijos pabaigai. Jis atsakinėjo į kuo įvairiausius penkių federalinių televizijos kanalų atstovų klausimus.

Komentuodamas Rusijos santykius su kaimyninėmis valstybėmis, D. Medvedevas sakė, kad Baltarusijos prezidentas yra „sudėtingas, emocingas žmogus", kuris „pasižvalgė į šalis ir priėmė jam pačiam svarbų sprendimą" prisijungti prie Muitų sąjungos su Rusija ir Kazachstanu.

Tuo tarpu Gruzijos prezidentą Michail Saakašvili D. Medvedev pavadino „tuščia vieta, nuliu". Kai dėl santykių su Ukraina, D. Medvedev sakė, kad tarp šalių buvo kilę „partnerių ginčų" , tačiau prezidentas Viktor Janukovyč turėtų stiprinti dvišalius santykius pačių ukrainiečių labui.

Naujai išrinktas Rusijos prezidentas Vladimir Putin bus inauguruotas gegužės 7 dieną, o premjero postą D. Medvedev greičiausiai užims gegužės 8-ją.

LRT

TĄ PAČIĄ DIENĄ DUKART LAIMĖJO PO 1 MLN.

Ne kiekvienam pasiseka nors kartą gyvenime laimėti loterijoje. Bet kai kam nusišypso laimė laimėti joje net du kartus tą pačią dieną. Virginia Pike iš Berryville, VA yra viena iš nedaugelio, kuri tai patyrė, skelbia *„ABC News"*.

V. Pike iš Berryville, VA valstijoje turėjo du loterijos bilietus ir abiejuose juose buvo penki iš šešių teisingų skaičių. Loterija vyko balandžio 7 dieną. Abu bilietai amerikietei atnešė po 1 mln. JAV dolerių.

„Esu šoko būsenoje", - sakė moteris. Pirmosiomis balandžio dienomis parduotuvėje „Olde Stone Truck Stop" ji nusipirko du loterijos bilietus, o laimingus skaičius ji buvo pasiruošusi iš anksto.

„Pasirinkau skaičius pagal tėvų sukaktį ir jų amžių tuo metu, padalinus iš metų, kuriais jie susituokė, - pasakojo laiminga moteris. - Man patinka tokios loterijos ir aš jose žaidžiu, kai tik galiu sau tai leisti".

Didžiausias galimas laimėjimas tą savaitę siekė 80 milijonų dolerių. Norint jį laimėti, turėjo sutapti penki skaičiai ir šeštasis „auksinis" skaičius. Paaiškėjo, kad pagrindinio prizo niekas nelaimėjo, tačiau yra 14 žmonių, atspėjusių penkis skaičius. Visi jie gavo vienodus prizus – po milijoną dolerių. Du iš laimingųjų bilietų buvo Berryville, VA.

Kai vyko loterijos žaidimas, moteris lankė ligoninėje gulinčią motiną. „Pamačiau televizoriuje, kad yra du milijono laimėtojai. Pažvelgiau į mamą ir pasakiau „Ar nebūtų smagu, jeigu tai būtume mes?", - prisimena laimėtoja.

Balandžio 20 dieną, V. Pike parduotuvėje „Olde Stone Truck Stop", kur buvo pirkti laimingieji bilietai, buvo įteiktas dviejų milijonų dolerių vertės čekis. Sumokėjusi mokesčius, moteris gaus 1,4 milijono dolerių.

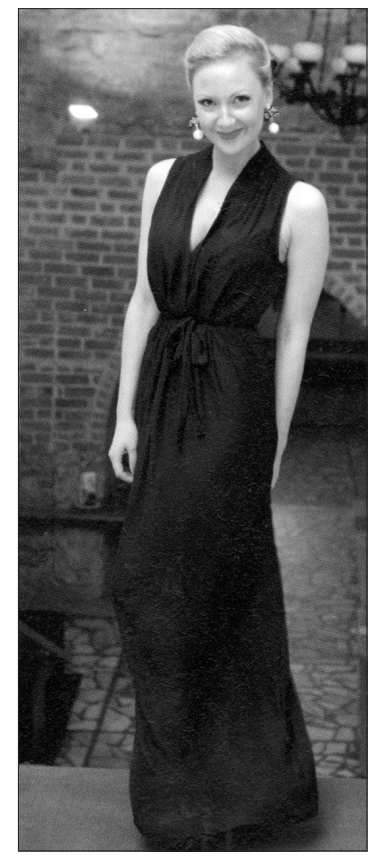

Lietuvos gražiausia mergina 2012 metais paskelbta alytiškė Rasa Vereniūtė.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
216 481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!
OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ
Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119
DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.
KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI $250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių kopplyčia erdvi, vėsinama, teikdami jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.